

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

జెన్నవట్టణము 1923 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 26-వ తేది సోమవారము

No. 274

సంపుటము ౯

హం దు ధి నా మ స ం వ త్స ర మ్, ఫాల్గుణమాస శకము. ౧౦.

సంచిక ౨౭౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయవంతుగాదు. క్షణముందులవలన మోషముగలుగను. పంచభావచీటిని చూచికొనిన మోషముగలుగదు అమృత శబ్దపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలిసివడి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1)

శ్రీ గోగములకు

శ్రీ గోగువతి

నంబి

బహువర్షములుగ మనుజుల మూర్తి మార్గమునుండి చీనువలె స్రవించుచుండెడి, తెల్ల శృంగ, పచ్చ శృంగ రక్త శృంగ వీర చురుకు శాశ్వతము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నరములు తిగదీయుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల శృంగ సామాన్యములను మొదలంట, నిర్మలమైన, మరియు నూతనముగ సంభవించిన శృంగములను! 48 గంటలలోపుగ గుణమును పొందించును. మూత్రశాశ్వతము. వర్షిణి (అనగా మూత్రపుత్రి) కుళుళపరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకెటింగు మరి, పోస్టేజీ వర్త రాలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల జాబితాను, కొరవారికి ఉచితముగా పంపవలెను ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపుర వీధి, మదరాసు. తంబి అడ్రస్: పండిట్, మదరాసు

వాచికొలను నుబ్బరాయచిత్ర ఆంధ్రగ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్ర వాల్మీకిరామాయణము. — మూడవ భాగము, అక్షరములు, ప్రథమసంపుటము, తెల. రూ 4-00 రెండవసంపుటము ఈ తెలుగునాకు సిద్ధమగును. శ్రీకృష్ణలీలామృతము. — ఇది యాంధ్ర వాల్మీకి రామాయణమంతటి యద్భుతము. వానాశురశాస్త్ర కృష్ణచరిత్రము, సమగ్రము, భగవద్గీత, ఉద్ధవగీతలొనగునవియు, శ్రీకృష్ణ లీలకు దత్తాత్రేయమును గలవు. 8 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 2-0-0. శ్రీకృష్ణావతారతత్వము. — 375 పుటలు గలవు తెల 2-4-0, ఈ 2, 3, గ్రంథములను ఏ కాలమునకైనను వారికి రూ 6-12-0 మాత్రమే. ఒంటినిట్టి రఘువీరశివము 0-4-0 బమ్మెర పోతనసర్వములు. — తెల 0-14-0. శ్రీ గామజయమందిరము, తిరువళ్ళి క్షేత్ర, మదరాసు

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

1 జాతకచక్రము, కుండలియొక్క నక్షత్రముగాని 2 పుట్టినతేది, జననకాల భుజియుగాని, 3 జాతకుని జన్మనామము ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరం వాయు సమయముగాని, కుంభవయదల ద్వారకభావ ఫలములును, అంతటి విశేషములును వి. పి. గా 1-4-0% వంపబడును. అది నచ్చినయెడల మహాదశాంశరక్షణగల పూజాజాతకము రూ 5-0-0 వ్రాయబడును. ముందు రూ 2 అడ్వాన్సు పంపవలెను. మొత్తంమీద ఒక సంవత్సరమునందు జరుగబోవు ఫలము తెలుపవారిగా వ్రాయుటకు 1-4-0 అగును.

జాతకమార్తాండము

రెండవ భాగము

ఇది 800 శేషముల గ్రంథము దీనియందు లగ్నములు, గ్రహములు మొదలగు విశేషములన్నియు వ్రాయబడినవి దీనితెల వి. పి. ఖర్చులు సహా రూ 2-4-0. కేటాగుచుచితము.

ఆర్డర్ వెంకటేశ్వర్తి "దైవజ్ఞు"

గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా.

రూ 250 లు బహుమతి

చదువులకు శ్రమ (యొక్తిలేకపోవు) పుస్తకములలో ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయుటలో మొదటివారుగా గడతేరినవానికి రూ 116 బహుమతి మిచ్చబడును. స్వీతియ బహుమతి రూ 50 లు, తృతీయబహుమతి రూ 25 లు, ఇట్లన్ని 10 బహుమతులు ఉండును. ఈ బహుమతిని గొప్పగా ప్రోత్సహించుట ప్రతివారును ప్రయత్నించు జేయవచ్చును. ఎవరియొద్ద వారు హుచ్చండి మీకు తెలియనివి యితరుల నడిగి తెలిసికొనికూడ గ్రంథమందిన శిష్యులతో పరీక్ష ప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును. ఎవరెక్కువగడితము యొక్తిలేకపోవు ప్రశ్న ప్రశ్నమును కొనిన ప్రతివారును పరీక్షకు అర్హులు. పరీక్షలో గలిగినవారి పేర్లను ప్రచురించుచు, యీ పుస్తకమును దానిన ప్రతివానికి తెనుక ప్రత్యుత్తరముల పుస్తకము ఉచితముగా పంపవలెను. చదువులకు శ్రమ (యొక్తిలేకపోవు) పరీక్ష ప్రశ్నలకు పుస్తకము తెల రూ 1. ఈ 1 రత్నము మేమును పుచ్చిన మీ పేరు రిజిస్టరు చేసికొని మీ పెంజుతో దానిని పంపవలెను.

డి. ఆర్. జనార్దనంపాయయ్య,

సింగపూ, గుంటూరుజిల్లా

పాశ్చాత్య మొకటాచల పండితులు, (శ్రీ) శీతారామనంద్రాధ్యక్షాల మైనారు. (4)

నెల్లూ గారడీనననక్షమవతు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు క్రీరారు
గారు కార్యనిర్వాహక శుభ్యులు మంత్రిలు మొదలగు వారి
సంఖ్యను తగ్గించుటనుగూర్చి రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కడనుండి
జవాబులు నచ్చేసినయు ఇంకను ఉత్తరములు తప్పించుటకుచే
ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల ప్రకటింప విలు లేదనియు బాంబయి
ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకశుభ్యులొకరు 15 మార్చి ౧936 చాలించు
కొను విషయము తమకు తెలియనియు కౌత్సభ్యుని నియ
మించు శక్తికరము సార్వభౌముని చేయనియు ఇందుగూర్చి ఇండి
యామంత్రికి సలహా నీయదలపలేకనియు శరణి:-

మాత్రీ పండిత సభకు అయిదు కలాం అజదుగారును
జమీందారుల చైతరుల సభకు పండిత సోతీలాలు సేమాస్రీ
గారు సభ్యులు వహించెదరు. కళింగులందరికీ నైకముల్యమును
కలిగించుటకే యీ సభలు జరుపబడును గాన అన్ని కాంగ్రెసు
భూలాసకు సంఘములవారును ప్రతినిధులను పంప గోరెదమనెను.
సన్మానసంఘభార్యదర్శి ప్రకటించెను.

ఆర్యవైద్యశ్రమం, 38, బై రాగిమఠవీధి, మద్రాసు.

పాఠశాలకు సమర్థన కోరబడింది. దీనిని 1-8-0-6-0.

మదరాసు శాసనసభ

శేటిదిగము ఉదయం 11 గంటలకు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభ్యుల సంఖ్య తక్కువగా నుండెను.

కొత్తలామెంబరుగ నియమింపబడిన గౌ. సి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రభుత్వసభ్యులు కూర్చుండు బెంచునుకు కూర్చుండిరి. యజ్. యం. మురేగారు, సి. యం. మాధవనాథయ్యగారు రాజభక్తిప్రమాణములైకొని తమ స్థానములందు కూర్చుండిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవియ్యట మద్రాసుపోస్టు (ట్రంబు) సవరణ చట్టమును గవర్నరుజనరలు గారు అంగీకరించిరి అభ్యుత్తులు తెలిపిరి.

పిమ్మట మద్రాసు లోకలు బోర్డులు చట్టపు సవరణవిల్లు మద్రాసు జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టపు సవరణవిల్లుల సెలెక్షన్ కమిటీలకు పానుగలు రాజు గారు అభ్యుత్తులగు నుండే రను అభ్యుత్తుని ఉత్తరవును కార్యదర్శి తెలిపిరి.

దీప్త్యాటి (వెసిడింటు) అధికారుల నిర్ణయములకు వై వి ర్మనభవన ఉపసంఘమువారి నివేదికమును గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు సభ్యులకు తెలియపరచిరి.

ప్రాంతం అర్జులను సవరించుటకు కొంతమందిసభ్యులు కొన్ని సవరణలుపాడించిరి. ఈ సవరణల విషయమై ఆలోచించుటకు ఉపసంఘము తేర్చుకొనుటకుని అభ్యుత్తులు తెలిపిరి.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

మెడికలు చాన్సిటలుల క్రింద 11262 రూప్యములు సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు కావలయునని గౌ. పానుగలు రాజుగారు కోరిరి. గ్రాంటు ఆమోదింపబడెను.

కోయంబుత్తూరు కర్మసాయ కళాశాలలో నీటి సప్లై సౌకర్యములను వృద్ధిచేయుటకు 11500 రూప్యముల గ్రాంటును గౌ. రెడ్డినాయుడుగారు కోరిరి. గ్రాంటు ఆమోదింపబడెను.

మలబారునందు రోడ్డు చూపుగు వాటిని రిపేరు చేయుటకు జిల్లాబోర్డువారికి లక్షరూప్యముల గ్రాంటును గౌ. పానుగలు రాజుగారు కోరిరి. ఈఖర్చులకు లక్షరూప్యములు సరిపోవునా లేక ఇట్టి మొత్తము లింకను కావలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరుచుండెదరా తెలుపవలయునని రామచంద్ర రావుపంతులుగారు కోరిరి. ఇంతవరకు మలబారు జిల్లాబోర్డు వారు ఖర్చుచెట్టివ మొత్తము వారికిచ్చుటకై లక్షరూప్యములు గ్రాంటు కోరబడె ననియు ఇంకను కావలసిన ఖర్చులు రాబోవు బడ్జెటునందు చేర్చబడునని గౌ. పానుగలు రాజుగారు తెలిపిరి. గ్రాంటు ఆమోదింపబడెను.

దత్తమండలములయందు నీటిపారుదల

సౌకర్యములు

పిమ్మట అధికారుల తీర్మానములపై చర్చ ప్రారంభింపబడెను. రంగనాథం మొదలిగా రుపపాడించిన తీర్మానమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు చెప్పిరి:—దత్తమండలములయందు నీటిపారుదల సౌకర్యములను వృద్ధిచేయవలయునని రంగనాథం మొదలిగా తీర్మానము నుపపాడించుచు వివిధ రుచులన్నియు తెలిపిరి. నీటి పారుదల సౌకర్యములను వృద్ధి చేయుట చే ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును లాభము కలుగుననుట నిజముగాని ప్రస్తుతము మన ఆర్థికపరిస్థితులను గమనించి మనము పనిచేయవలయును. ఈరాష్ట్రమునందు నీటిపారుదల విషయముల గురించి ప్రభుత్వమువారికి తగుసలకు లిచ్చుటకు ఒక ప్రత్యేకకాఖ ఏర్పరపబడెను. ఏయేప్రాంతముల ప్రారంభించవలసినదియో సలహా ఇచ్చుచు వాటికి సంబంధించిన వివరములను ఈకాఖవారు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుచుండిరి. కాని 1922 సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో ఖర్చులు తగ్గించవలయునను ఉద్దేశముతో ఈకాఖ తీసివేయబడెను. వారు అన్ని నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులవిషయమై అభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు దత్తమండలములందు ప్రభుత్వమువారికి లాభము కలుగజేయుప్రాజెక్టులు లేవని అభిప్రాయపడుచున్నాను. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ప్రారంభించిన దాదాపు 30 కోట్లరూప్యములు కావలెను. ప్రస్తుతము మన ఆర్థికవ్యవస్థము లంతర్వైశ్వికముగ లేనందున ఈవిషయమై ఎట్టి వాగ్దానములు చేయుటకు పీలులేదు. ధనము మిగులు కొలది పిలువన్నప్పుడెల్లను ఈవిషయములను జూపకమునందుమకొని తగునిధియును ప్రయత్నించుటకు నాకట్టి ఆదేశపడెను.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టులనుండి వెడ్లప్రాజెక్టులను ప్రారంభించుటకు పిలువెత్తును చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులను ప్రారంభించినిచేయవచ్చుననియు ఇందువల్ల ప్రభుత్వమువారికి అధికముగ ఖర్చు కలుగజుండుటయే కాక పొరులకు అధికముగ లాభము కలుగుననియు శివశంకరం పిల్లెగారు తెలిపిరి.

తీర్మానమును బలపరచుచు రామచంద్ర రావుపంతులు గారుచెప్పిరి:—

అంతవరకు ఈవిషయము లన్నియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధికారమునకు లోబడి యుండెను. ఇప్పుడు ఈవిషయములపై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణముగ అధికారము అందుటచే ప్రభుత్వమువారికి రింకవరకు ఆవలించుచున్న విధానమును మార్చుకొనుట ఉచితముని అభిప్రాయపడుచున్నాను. మి. లో. నూల్లే సంస్కరణముల కాలమున ఫామిను ఇన్నురెన్సుకు గాను సంవత్సరము నకు 2½ లక్షల రూప్యములు ప్రత్యేకింపబడుచుండెను. ఈ మొత్తమును సెన్సిటివియోగ మొనర్చు ప్రభుత్వమువారు కూడబెట్టుచుండిరి. కడకు 80 లక్షలు చేరెను. అదంతయు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వ్యవధెను. ఇప్పుడుకూడ సంవత్సరమునకు 6½ లక్షలు ఫామిను ఇన్నురెన్సుకొరకు ప్రత్యేకింపబడుచున్నది. వెనుకటివలె గను ఈ మొత్తములను కాటకనివారణార్థమై క్యయ మొనర్చుటయు నని కోరుచున్నాను. దత్తమండలముల నీటిపారుదల సౌకర్యములను వృద్ధిచేయుటకై ఈ మొత్తమునందు కొంతభాగమును పయోగించవచ్చునని అభిప్రాయపడుచున్నాను.

సవరణలు

దత్తమండలములందే కాక కోయంబుత్తూరు జిల్లా నీటి పారుదల సౌకర్యములను వృద్ధిచేయవలయునని టి. ఎ. రామలింగంశెట్టిగారు సవరణ నుపపాడించిరి. ఈసవరణ నుపపాడించుట ప్రేక్షముగ లేదనియు ఆరసరమని తోచిన వేళ తీర్మానమును పాడించుట యుక్తమని అభ్యుత్తులు చెప్పిరి.

కాటకము అధికము గనుండు జిల్లాలలో నీటిపారుదల సౌకర్యములను వృద్ధిచేయు విషయమై పరిశీలించుటకు అధికార అధికార సభ్యులుండు ఒక విచారణసంఘ మేర్పరచవలయునని డాక్టరు నచేత మొదలిగా రొకసవరణ నుపపాడించిరి. సర్కియ సామిపిల్లెగారి సవరణను బలపరచిరి. ఈసవరణవల్ల ఎట్టిలాభముకలుగదనియు ఈసంఘమువారు చెయవలసిన యుపయోగము ప్రభుత్వమువారింతవలెను ప్రవర్తించిన ప్రత్యేకకాఖవారు సంపూర్ణముగ చేసియున్నారని గౌ. రామస్వామి అయ్యగారుచెప్పి సవరణను ఆక్షేపించిరి.

సర్ వావియల్లా గారు చెప్పిరి:— ఫామిను ఇన్నురెన్సు విషయమై రామచంద్ర రావుగారు ప్రస్తావించియున్నారు. సంవత్సరము నకు పుడు 6½ లక్షలు ఇంచులకు ప్రత్యేకింపబడుచున్నది. కాని ఈ మొత్తములలో కొంతభాగము మిగులుని తలచుటకేల ముద్రము. కడచిన సంవత్సరము దత్తమండలమునందు 17 లక్షలు అప్పుగ రైతులకిచ్చబడెను. 1921-22 సంవత్సరమున కాటక నివారణార్థమై 13 లక్షలు క్యయపరపబడెను.

కేశవపిల్లెగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దత్తమండలమునందు నీటిసౌకర్యములు లేకుండు పొరుల దార్జ్యము తీసింపుచున్నదని చెప్పిరి.

కొత్తలామెంబరు

ఈ సందర్భమున కేశవపిల్లెగారు సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారుని అభినందించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ప్రజాసత్తిని యి. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు లామెంబరు పదవి పొందించుటకు వారి ఆభివృద్ధిచేయుచున్నాను. రివిన్యూమెంబరు భారతీయుడు. ఇరిగేషను పోర్టుఫోలియో కలిగి లామెంబరుకూడ భారతీయుడే వీరభగవతులు ఈవిషయమున సానుభూతి ప్రకటించుట యుక్తము. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి అధికారమున ఇరిగేషను విషయములందు గొప్పఅభివృద్ధి కనుపడగలదని నమ్ముచున్నాను.

తన సవరణ నుపసంహరించుకొనుచు డాక్టరు నచేతం గారిట్లు చెప్పిరి. నేనీ సవరణ నుపసంహరించుకొనుచున్నాను ఈ సందర్భమున నూతన లామెంబరును అభివృద్ధిచేయుచున్నాను. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రభుత్వమున చెప్పవురి పొరుల ప్రతినిధిగ ఎన్నుకొని యి. శాసనసభ్యులైరి. వెనుక వారు అధికారసభ్యులైరి కావున వారు అధికారసభ్యులు పోవుచారిన పోవుచు అధికారులపట్ల విషములై యుండక అధికారుల తీర్మానముల పట్ల సానుభూతి చూపుచుండిరిని నమ్ముచున్నాను.

చర్యకు రంగనాథం మొదలిగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు వెడ్ల ప్రాజెక్టులను కాకపోయినను చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులైనను ప్రారంభించబడిన దత్తమండలములందలివారు అధికముగ పాధలపాలకుడని చెప్పిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—బడ్జెటుపై చర్చ ఆతిత్వరతో జరుగనున్నది. ఇట్టిపరిస్థితులలో నేనీ తీర్మానము సంపూర్ణముగ అంగీకరింపజాలను. ఈతీర్మానమును పపాడించిరివాన ఉద్దేశముల బట్ల నాకు సంపూర్ణముగ సానుభూతిగలదు. కాని ననుమండినగాని ఈతీర్మానము ఆచరణయందును బటకు పిలువెత్తు.

ఈతీర్మానముపై చర్చ బడ్జెటు సమావేశకాలమున జరుగవలయునని ఆరుమైనాథం పిల్లెగారు రుపపాడించిరి. శివశంకరం పిల్లెగారు బలపరచిరి. ఈసలహా ఆమోదింపబడెను.

అటవీ శాఖ ఇబ్బందులు

కర్నూలు జిల్లానుందలి అటవీ శాఖ ఇబ్బందులను పరిశీలించుటకై ఒక విచారణసంఘము నేర్పరచవలయునని శివభాగదేవిగారు తీర్మానమునుపాడించిరి. తీర్మానమును గౌ. శావుగారు అంగీకరించిరి. సభ్యులచే ఆమోదింపబడెను.

అనధికారసభ్యులు సభకు వసంధున ఈగ్రెండితీర్మానములు పపాడింపబడలేదు.

- (1) ఫానిగ సంఘముల అభ్యుత్తులంతా లవన్యనిర్ణయించుట (2) గుంధింపబడిన అసహాయములకునులనుపరిశీలించుటకు ఒక ప్రత్యేకసంఘమును ఏర్పరచుట (3) నై నా నన్ను పల్లికు అకౌంటు కమిటీల నివేదికములను శాసనసభ్యులకు పంచివెట్టుట (4) పాతశాలలయందు ఇంకను అధికముగ విద్యార్థులు చేరుకు తది సౌకర్యములు కళాశాలములు (5) ప్రభుత్వ స్కూలులు బెట్టు పరిశీలించుచు కుప్పామెంటులు పద్ధతి ప్రజేత వెట్టుట (6) సబ్బాడెము ఎక్కువైనను స్కూలువారి జీతములను వృద్ధిచేయుట (7) తన అభ్యుత్తులు ను ఎన్నుకొను అధికారము అన్ని జిల్లా బోర్డుల వారికిచ్చుట (8) అనంతపురం జిల్లా యందలి అడవల పోలి ను దళములు తీసివేయుట (9) అటవీశాఖ ఇబ్బందులను తొలగించు విషయమై సలహా లిచ్చుటకు ప్రతిజిల్లా యందును ఉపసంఘము లేర్పరచుట మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన తీర్మానములు ఉపపాడింపబడలేదు.

గుంటూరులో మహమ్మదీయ పాఠశాల

గుంటూరునందలి మహమ్మదీయ మధ్యమిక పాఠశాలకు ఉన్నత పాఠశాలగ మార్చవలయునని ఒక తీర్మానము పపాడించెదనని మున్సిపులకును అబ్దుల్ హిసాను సామెయిగారు సోటియ ఇచ్చియుండిరి. ఈపాఠశాలయందుండిరి నే 46 ఫారము తెరువబడుటచే వారు తీర్మానము నుపపాడించెను.

శ్రీరంగం దేవాలయము

శ్రీరంగం దేవాలయమును రాష్ట్రీకదాసులులనుండి రిపేరు చేయవలయునని తుంగవేలు పిల్లెగారు రుపపాడించిరి సర్. టి. దేశకాచారిగారు బలపరచిరి.

ఈ తీర్మానమును అంగీకరించుటకు పిలువెదనియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ఆదాయముల నుండి సామ్యుత్తికి ఈ దేవాలయము రిపేరు చేయుట అంతవరకు కాదనియు, ఇట్లుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులు కారనియు సర్ వావియల్లా గారు తెలిపిరి. రామచంద్ర రావు పంతులుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రంగనాథ స్వామి దేవాలయము నకు సంబంధించిన సామ్యు ప్రభుత్వమువారివద్ద కొంతకూడ లేదని చెప్పియు ము చెప్పెను.

ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పరచవలయుననియు అందు చెప్పియు మొదల మొదటియై జిల్లా కలెక్టరు జిల్లాబోర్డు అభ్యుత్తులు, తుంగవేలు పిల్లెగారు సభ్యులుగా నుండవలయునని విజయరావుగ మొదలిగా సవరణనుపపాడిరి. ఈసవరణను చెప్పియు మొదల అంగీకరించిరి. సవరణ సభ్యులచే ఆమోదింపబడెను.

మైనరు. ఇరిగేషను స్క్రీ. లకు గాను కొంత మొత్తమును ప్రత్యేకింపవలయునని వెలిగిరిగొండల గారు తీర్మానమునుపపాడించిరి. 1/30 గంటలకు చే సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

మౌలానాఫహజురవాను సాహెబు గారు నేను (20వ తేదీ) కడలూరు చెరసాలనుండి విడుదలయిరి

వానియందలి పానుర్తి, నెల్లిపప్పులునుండి కచ్చిక ప్రముఖులను అడమహించి పత్రికా సంపాదకుడు మున్ను కడలూరు ప్రముఖులను చాలయండి పోరులకు చెరసాలకు ముగడకే. మౌలానా సాహెబు గారికి ఘనముగ స్వాగత మొసంగివారి మోటారులో గూర్చుండబెట్టి మంగళవాద్యములతోను భజనలతోను యి. శి. రి. చి. తీ. సి. కొ. ని. వె. శ్రి. రి. సామ్యుకాలము బహిరంగ సభ జరుగును. ఆ సభకు మౌలానా సాహెబుగా రధ్యక్షత వహించెను. ఖిలాఫతు కాంగ్రెసు సంఘములవారు సహజముగ ప్రభుత్వము సమర్పించెదరు. తేవుడుధ్యాత్ములు 12 గంటలకు సాహెబుగారు వానియందలి చేరుతురు. అడమహించి పత్రికా సంపాదకుడు తేవుడు యమునకు చెప్పవు చేరును. (తంతివార్త.)

వార్తా సంగ్రహము

సివిలు మ్యూజిక్ బిల్లు

డెల్లీ, ఫిబ్రవరి 24:—కాక్టరు గారుగారి సివిలు మ్యూజిక్ బిల్లు సాలోచించుటకై సేర్పరచబడిన సెలెక్షన్ కమిటీవారు తమ నివేదిక తయారుచేసిరనియు, బిల్లు ఆమోదమును కొంత నిర్బంధము నకు లోబడజేసి తగినటుల అనుకూల ప్రతిపాదనలకు సంధిజేయ జేసినదనియు తెలుపబడుచున్నది.

లాసేనుసంధి - భారత కల్యాణము

డెల్లీ వానలమితముగ గురిసినందున లాసేనుసంధివరకులపట్టు యనుమతిని తెలుపుటకై యేర్పాటు జేయబడిన బహిరంగ సభ ఆరంభమైనది. తురుష్కలకు విజయము సంపాదించుటకై అన్ని మనీషులలోను ప్రార్థనలు సలుపబడినవి.

అమెరికా వెస్ ప్రెసిడెన్సీ

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 24:—అమెరికా అసోసియేటు వెస్ అధ్యక్షుడు ప్రాంతమాయముగారు భారతదేశమునకు వచ్చి యున్నాడని, నిన్నటిదినమే సాంఘం అను స్త్రీమరునందు సింహళ మునకు బయలుదేరిరి.

ప్రభుత్వ రైలుకులీసమ్మె

కొలంబో, ఫిబ్రవరి 22:—తాము పంపిన ప్రతినిధిని, ప్రభుత్వ విదేశాంగ కార్యదర్శిగారిని మహాప్రభుత్వము కలిగినందున రైలుకులీసమ్మెగట్టి, ప్రజలను సహాయము జేయమను విజ్ఞప్తులు పంపబడినవి.

భూకంపము

సింలా, ఫిబ్రవరి 23:—7 వేలమైళ్ళ దూరమున తీర్చిమైన భూకంపము సంభవించినటుల సింలాలో గుర్తించబడినది.

బర్మా హైకోర్టు

రంగూను, ఫిబ్రవరి 24:—ఆరు నెలలు నెలవుకొనిపోయినందున జడ్జి మాజ్జోనాల్డుగారి పదవమున బర్మా హైకోర్టు జడ్జిగా ఇ. డి. డక్కర్లుగారు యోజించబడిరి.

సరిహద్దు ప్రాంతముల సంధి

డేరా ఇస్మాయిల్, ఫిబ్రవరి 24:—అబ్దుల్ మహ్మదుల్లా ప్రతనిధిజనరలు మాధుసూన్ గారిని సంప్రదించెను. సంధి నియమములన్నియు ఆతడు ఒప్పుకొనెనని తెలియుచున్నది.

బొంబాయి శాసనసభ - కపాడియా కేసు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 24:—సేటిదినము సాయంకాలము దాక గూడ సమావేశమై కపాడియాగారి కేసులో కార్టరు గారిని విచారణకు తేవలయునను తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

అమెరికా అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు అధ్యక్షులు సతీసుతానమేతులై భరతవర్షమున పర్యటనము గావించుట

అమెరికన్ అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ అధ్యక్షులగు ఫ్రాంక్ నోయస్ గారు భరతవర్షమును దర్శించువచ్చి 24వ తేదిన సాంఘాయన స్త్రీమరునై కొలంబో ప్యారిస్ లండను నగరముల మియగాను న్యూయార్కు నగరమునకు ప్రయాణ మైరి. నోయస్ గారు కలకత్తా కాశీ డెల్లీ జయపూర్ అబ్దుల్ ఉదయ పూర్ జూబయి మొదలగు నగరముల దర్శించి టిండింగ ప్రభు న కతిభుజగనుండి వారి యాతిభ్యమును కొనియాడి ధర్మటనము వలన చాల సంతసము నొందితిమనియు ఈ దేశమున కుత్సాహ చార మభివృద్ధి నొందుచున్నదనియు అమెరికా దేశమునకు హిందూ దేశముపట్ల సభిమానము జనించుట కిదేశమునకు వచ్చు అమెరికన్ యాత్రికులసంఖ్య తారాగ్రహ మనియు పూర్వభారతీయ సాంకరతాచిహ్నము లగు శిల్పములను రక్షించుటకై కత్తన ప్రభువుచే సేర్పరచబడిన విధానము నెల్లరు నంగీకరించి చెడకుండ నిలుపజేయుటలెననియు తాజమహల్ మట్టు మున్న లోటులను డిల్లీలోపమెదలగు ప్రదేశములను భూభాగకారణమున చెడనియగుదనియు పలికిరి. వారితోగూడ వారి భార్యయు భూమైతను బ్లాగ్డన్ సతిగారును వచ్చిరి.

చిన్న కిమిడి జమీందారీ అప్పీలు

ప్రజాశాంతిదేవుణ్ణి కుమారుడు సందమణిదేవుణ్ణి, చిన్న కిమిడి జమీందారీ విషయమై గంజాం జిల్లా అడిషన్లు సబ్ కోర్టులో తెచ్చిన దావా వారిపక్షము దీర్ఘకాలిక దానినైనది. వీరినిపై పీఠిక వారసులు కుంజ విసారీదేవుణ్ణి మోక్షార్థ కష్టముల జేయగా వాది ప్రతివాడు తనకును ఇప్పుడు సంస్థానము విషయమైరి సీమరు గానుండుటకు తగినన్ని కోర్టువారితరపున మోక్షార్థుల అప్పీలు తీర్పు ఆయ్యే పర్యంతం ప్రత్యేకముగ సబ్ కోర్టువారివలన విఫలమై చేయబడ్డ రీతివరు స్వాధీనములో నడచు జమీందారీ ఉండగలంతులకు న్యాయమూర్తి కృష్ణగారు తీర్పు చెప్పిరి.

చెన్నపురి మండల కాంగ్రెసు

సంఘసభ

నిన్నను జరిగినది

మహాజనసభ హాలులో నిన్న 25 వ తేదీ సాయంకాలము శ్రీమంత్ ను బ్రహ్మశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతన కెన్నపురి మండల కాంగ్రెసు సభ జరిగినది. తిలక్ స్వరాజ్యోధికి భవమును సమకూర్చుటకు శ్రీమాన్ సింగరజేయగారిని కోరవలెను. శ్రీమాన్ ఎన్. కస్తూరింగయ్యగారు, మాన్యభజుల్లా సాహెబు, వామిదాస్, అబ్దుల్ హుసేన్, వి. చక్రవర్తి, కే. భావ్యం, ఇ. ఎల్. అయ్యంగారు తిలక్ నిధిసంఘమున సభ్యులుగా చేరుటకు వారినికోరవలెను. అందులకు నూరురూపాయలను ఏర్పరచవలెను.

వలంటీరులను ఏర్పరచు సంఘమునకు కన్వీనరుగా నుండవలెనని ఎన్.ఎస్.ఎం.చాచారిగారిని కోరవలెను. సి. దొరైకమ్మ, ఏ. కుమార స్వామి నెట్టి, జి. వి. కృపానిధి, మ. ఫి. మ. చామర్లు, ఎ. ఎ. ఎ. శ్రీనివాసయ్యగారు యితరులను యీసంఘమున సభ్యులుగా నుండవలెనని కోరవలెను. ఇందులకుగూడ నూరురూపాయలను ఏర్పరచవలెను.

నగరమును ముప్పది డివిజనులుగా విభజించి ఒక్కొక్క డివిజన్లో సభ్యులను చేర్చుటకు ఒక ఆర్గనైజరును ఆరుగురు వలంటీరులను ఏర్పరచవలెను. అను తీర్మానముల నామోదించి.

ఖిలాఫతు వారము

కాకినాడలో ప్రార్థనము

ఈ నెల 23 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు కాకినాడలో జమ్మా మసీదులో మహమ్మదీయులందరును సమావేశమై సమాజాభివృద్ధి, పిమ్మట టిర్నివిజయమును కోరుచు ప్రత్యేక ప్రార్థన లాగించిరి. పిమ్మట సభ జరిగినది (1) టిర్నివాదు మహమ్మదీయ మతసంరక్షణమున కత్తెధికారులు సేవచేసి అభినందనీయులైరి. ఇప్పుడు న్యాయముకోరకు ముస్తాఫా మొహమ్మదు, మాజానాదీను యిస్లాం గాల్ల ఫిరముగా నిలచినందుల కిసభవారు వారి సభిసందించుచున్నారు. (2) కర్ణాటక ప్రభుత్వ ప్రతినిధులతోను ఆక్రమ మగు పట్టుదల చూపుటవలననే లాసేనుసంధి విఫలమైరిగాన సభలో బ్రిటిషువారు మామిడిన ప్రతిపాదనలతోను యీసభ రువా ఆగ్రహమున ప్రతిపక్షమునారు. అను తీర్మానము లామోదించబడినది.

ముస్తఫా కెమలుపాషాగారి

వివాహము

వధువు గొప్ప విడుషిమనః

1923 జనవరి 29 తేదీన స్మిర్నాలో ముస్తఫా కెమలుపాషాగారిని లతీఫా నోముకన్యకు వివాహము నిరాడంబరముగా జరిగినది. వధువు స్మిర్నాలో శాశ్వత శివకుని కేక పుత్రిక. కెమలుపాషాగారి తల్లి ఆయాశని చాలా పేరతో చూచుచుండెను. ఆమె కెమలుపాషాగారి తల్లి జనని నెలలోనే చనిపోయెను. భూమిలకు వివాహము జరిగి ట్టు ఆమె పక్షమున నిద్రు సతనిపక్షమున నిద్రు ప్రముఖులు సాక్షిగతులము చేసిరి.

ముస్తా ఆగ్రాసమునందుండెను. సాక్షులను వధూవరులును ఆ పట్టణమున కూర్చుండిరి. మహమ్మదీయ మతాచారము ప్రకారము నేనీమెను వివాహము చేసి కొందునని వరుడు తెలిపెను. కెమలుపాషాగారు మితము పుష్కలములు ఛాచీ వెండిచ్చును. ముందెప్పుడైనా వివాహమును రద్దుపరచుకొనుటకు మిరిద్దరంగీకరించి రద్దుపరచుకొనినవో నచ్చ పరిహారముకొర మొత్తము నిచ్చును. నీవానీ వరితువా యని వధువుకు మతే వరుని ఆయుష్యోగి యడుగు వారిరువురు సంగీతమును పలికిరి. ప్రార్థనాదులు జరిగినవి. పిమ్మట అతిథులు అభివందనలు జరిగెను.

వధు: గొప్పవిడుషిమణి, అల్లు, వరాను, కార్యకర్త భావ లతో నామోద చాల పొందికము కలదు.

శ్రీయుత గంధం నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

వీరు గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల తాలూకా పునులూరు గ్రామకరణము. కిందకి సంవత్సరము పన్నుల నిరాకరణనందగ్నమున వెదనందిపాడు ఫిర్కానుండి శ్రీకృష్ణజన్మస్థానము కల్పనవారు వీరొక్కరు. రాత్రి ఒంటిగంటవేళ ముప్పది మంది పోలీసులతో డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు స్వయముగా వచ్చి శ్రీపంతులుగారిని ఆరెస్తుచేసి ఒక్కనిమానయినను అలస్యము చేయక వెంటనే మాగ్రామమునకు నాలుగు మైళ్లదూరమున పెద్ద కలెక్టరు డేరాలు వేసికొని యున్న నాగులవాటితో పులూరికి వారిని తీసికొనిపోయిరి. కలెక్టరుగారు తోపుల విచారణజేసి 108 సెక్సు కింద ఒక సంవత్సరము జామీనుకీ నాగేశ్వరరావుకు విధించెను. ఫిర్కానాయకు డని పేరాంచిన వర్తక కేసి. వీరయ్యగారు అప్పటికి వాయిదావరకు జామీనిచ్చి యుండుటచే ప్రజలందరు జామీనిచ్చుని నాగేశ్వరరావు గారిని బలవంత పెట్టిరి. రయితుల యొక్కయు స్నేహితులయొక్కయు మాట నతికమింప బాలక పంతులవారు జామీనిచ్చిరి. కాని స్వగృహము చేరితిమని సంతసము వారికిగలగలేదు. మానభయలకు గలుగునా? కంటినిండి నిద్రయు కడుపునిండకూడును లేక దేశమునకును మహాత్మునకును ద్రోహముగావించితిమని పరితపించి వెంటనే జామీను రద్దుగావించుకొని మహాత్ముగాధి ఆరెస్తుయిన ప్రణయిదినము (శ్రీకృష్ణజన్మస్థాన ములంకరించి, కలెక్టరుగారు వీరికి ఒక సంవత్సరము కఠినమై వేసివారు.

మా ఫిర్కాలో రాజీనామాబెట్టిన గ్రామస్థులలోమరల నాకరిగావలయునని కోరినవారు వీరొక్కరు. దీనికి ఫలితముగ వరంపరాగతిమగు మామ్రును వీరు గోల్పోయిరి.

వీరు జైలునకు వెళ్లినతరువాత వీరి కుటుంబమున కాపాడించిన కష్టములు తెలుచిన సెట్టి ప్రాయశఙ్కయినను కంటి నీరు రాకపోదు. టిల్లిదండ్రులకు వీరేకపుత్రులు. సంపన్న గృహస్థులు. కుమారుడు జామీనిచ్చినవారై విని నిర్విభుడై నేల చతికిలబడి యొక్క సిట్టాన్న విడిచిన వీరి తండ్రిగించినవారల కెక్కడలేని యంతాపము ధైర్యము గలిగెను. “స్వయంబుధి సుఖమే” యను నాశ్వాస్త్రీ నమసరించి నీయిష్టముచేపున నడుపుచుని జామీను రద్దుచేసికొన ప్రయత్నించు కుమారునకు హితోపదేశము గావించిన ధీరుడీ నాగేశ్వరునితండ్రియే. మొదట జైలునకేగి కొంతకాల మయినపిదప జామీనిచ్చి స్వగృహంబున కాలక్షేపమునర్చినవారనేకుటుంబిగారి నాగేశ్వరరావుగారి విధమున మొదట మనోదోర్బల్యమువలన జామీనిచ్చి మరు దినముననే జామీను రద్దుగావించుకొని శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమున కేగినవా రాంధ్రదేశముననేగాక హిందూదేశమున గూడ నెవ్వరును గానరాదు. వీరు జైలునకు వెళ్లినతరువాత వీరి కుటుంబమున కశరిమిత భవనవృత్తి గలిగినది. వీరుపుత్రిక యెనుమిడెడ్ల బాలిక స్వర్ణగురాలై నది. ఈవారై విని జామీనిచ్చునని తెలచి తమిగాని దుఃఖమును తన హృదయకునాచును. దెచ్చుటనో మాటుపఱచి మరణ మెచ్చుటనున్నను తప్పదని తనకు తానే ధైర్యము తెచ్చుకొనినది.

తనతల్లిగారు మరణశయ్యయందు విచారకరమగువారై నాకరించియు సమీపమునకువచ్చిన గడుపుదినములు నిర్విచారముగ గడపసెంచెను. తల్లిగారుగూడ స్వర్ణయలంకరించెను. మానభవడగు నాగేశ్వరరావుగారు ఫిబ్రవరి 28 తేదీ ఉదయం రాజమండ్రి నెంట్లుజైలునుండి విడుదలగుదురు. ఆరోజు రాజమండ్రిలోగడపి రాత్రిబండిలో బజలుదేసి మార్చి 1 వ తేదీ పొన్నూరువచ్చెదరు. అటునుండి 2 తేదీన స్వగ్రామముకు పునులూరు చేరచెదరు. దేశీయులు వారికి తగు సత్కారముల మొసంగుదురని తెలంచెదను.

గంధం వీరరాఘవయ్య,

గ్రామసంఘ కార్యదర్శి, పునులూరు.

బాపట్ల డి॥ మునసబుకోర్టులో

O. S. 576/1918 E. P. 613/1922

వాది:—పోలవరపు కొటయ్యగారి రాజు.

ప్రతివాదులు:—వారపరాజు నల్లప్పయ్య, ఉర్రఫ్ పున్నయ్యగారి రాజు.

యీ నెంబరులో నాల్గవ ప్రతివాది తాలూకు వేలం కావలసిన ఆస్తివివరం.

గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల సబ్ డిస్ట్రిక్టులో చేరిన యింకొల్లుగ్రామ సర్వే 602వ, రు 19-4-0 శిస్తుగల య 10-50 శెంట్లతో మొట్ట (2) 587వ, 4-5-0 శిస్తుగల య 2-20 శెంట్లు మొదల.

వేలంనామదా 28-2-1923.

సి. హెచ్. చిదంబరరావు,

స్టేషన్.

వృత్తాంతలేఖలు

కొవ్వూరు (గోదావరితీరము)

(ఒక విలేఖరినుండి)

తాలూకాలోని విభజన

ఏలూరులో జరిగిన ఆవరణ జిల్లాలోని పట్టణ ఏలూరు తాలూకాలోని విభజనను నిరాకరించుచున్నది మొదట ఈ విషయమును తాలూకా గల ముఖ్యులను కొందరు స్థానిక ప్రజలను సమీక్షించి వేదిక మీదకి తీసుకువచ్చి తాలూకాలోని విభజనను నిరాకరించుచున్నది తాలూకాలోని విభజనను నిరాకరించుచున్నది తాలూకాలోని విభజనను నిరాకరించుచున్నది

బహుమత పత్రము

మూలమునది మహాత్మాగాంధీ గ్రంథాలయమునకు వచ్చిన రచన యందు రెండు పత్రములు ఉపయోగ పరిశీలన కొరకు పంపింపబడినవి. పత్రములకు రాగోరువారు 'మహాత్మాగాంధీ' పత్రముల పేరుతో పత్రములను గలగల పంపింపబడినవి. తొలి పత్రము 'ఆంధ్ర గ్రంథ రచన' గూర్చియు, రెండవ పత్రము 'మహాత్మాగాంధీ' గూర్చియు ఉపయోగ పరిశీలన కొరకు పంపింపబడినవి. తొలి పత్రము 'ఆంధ్ర గ్రంథ రచన' గూర్చియు, రెండవ పత్రము 'మహాత్మాగాంధీ' గూర్చియు ఉపయోగ పరిశీలన కొరకు పంపింపబడినవి.

తాలూకా సంఘసభ

ఈనెల 20 వ తేదీన దేవరపల్లి గ్రామమున జరిగిన సభలో గావింపబడిన తీర్మానములలో నీ కింది ముఖ్యము.

(1) 1922 సం॥ తాలూకా సంఘము వారి తేజస్వీ సరి చూడటకు ధుమకరావు వెంకటసుబ్బారాయణుగారు తనిఖీదారుగా నియమింపబడిరి.

(2) కొత్తపల్లి కలను ఫిబ్రవరి నెల 20 వ తేదీన కొవ్వూరులో జరుపబడెను.

ధూళి పూడిలో

శ్రీయుతులు బ్రహ్మాండం సరసింహము, పులిపాక రాఘవయ్యగార్లకు స్వాగతోత్సవము ఒక బ్రాహ్మణ సత్తీరత్నము తననగలను పంచమోద్ధరణ కిచ్చివేయుట

పురపీఠము స్వాగతోత్సవములతో నలంకరింపబడి యుండ, మంగళ వాద్యములతోడను, భజనలతోడను, జేతభక్తుల కూర్చోని పరిగెడి. సదుపయోగము గృహస్థులు కర్పూరవస్త్రము లొసంగి. మా గ్రామమున బుచ్చమోద్ధరణకై విశేషముగా గృహస్థులనుండి శ్రీయుత పాతూరి వెంకటేశ్వరుగారు శ్రీ సరసింహము పంతులుగారిని తమ మందిరమునకు పోషించి పోయి గంధతాబాయిలను అందరంత్రముల కొసంగిరి. తొలి పేరేళ్ళుగారి సతీమణి రమారమి నాలుగువందల రూపాయల విలువగల తన యాభరణములను (కంటే ౧౨ నగదులునాను. ౪ నగదులు నాగరము నగదులు) తనకు పోషించుచున్న శ్రీ వేంకటేశ్వర పంచమనాటి విద్యాలయము కిచ్చివేసెను. నరసి మూసంతులుగారు రాజాధికారిగాలమును గాంచి యానంబాళు కణములు గల్గిరి చదువు గాని పదు తెనిమిదేడ్డమున నిండెను. చాయావతి యింటి పంచమలపాలికి కల్పవృక్షపు మొలక గా! సామంతము శ్రీయుత వర్ధుల నూర్యశారాయణగారి యాభిషేకముక్తింద సభ జరిగినది. ఇతర గ్రామములనుండి గూడ ప్రేక్షకులేదేరిరి. శ్రీయుత తదవర్తి బాపయ్య శ్రేష్ఠిగారు పాదలపక్షమున శ్రీయుత పాతూరి వెంకటేశ్వరుగారు పంచమ బాలకుల పక్షమునను జేతభక్తులకు స్వాగతపత్రము లర్పించిరి. సంస్కృతాంధ్ర హిందీపద్యములు చదువబడినవి. పిమ్మట సరసింహము పంతులుగారు అగ్రాముఖము, నిరంధమును ప్రేమ చేతనే నిర్బంధగలమను విషయమునుగూర్చి సాగిన యుపవాద సమిష్టి. అటుపై బాపయ్య శ్రేష్ఠిగారు జాతీయవిద్యాలయము

మ చి లీ పట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

జైలు అనుభవములు!

ఫిబ్రవరి 21:- మూపుర నాయకులగు శ్రీయుత చెరువువాడ వెంకటసరసింహముగారు జైలు అనుభవములను గురించి శ్రీమతి, శుక్ర, శనివారములందు. సాయంకాలము 6 గంటలకును 8 గంటలకును యీ రెండు దినములందు గంభీర ప్రవాసము నొసంగిరి. మూలపురుషులు అన్నమును అన్న తేళములనుండిచ్చిన వైద్యులకు అందరికిని ఒకేరీతిని యిచ్చుట మిక్కిలి క్రూరమని చెప్పిరి. జైలులోని కష్టములను గల్గించుచు మలమూత్రములను చేసేయేర్పాటులు బహు అశాస్త్రమును. ప్రకృతికి వ్యతిరేకమని నుడిచిరి. దేవాలయము వైదికునిచ్చింది చెడి విధమేమన కత్తిపై తీలను వందగా ఒక యినుకకుచేత వైదికు యినుకపడియును గుండా గ్రుచ్చి ఆటవకు అందరికాల్గును దగ్గరగానుండునట్లును, తలకు మునిము గా నుండు నట్లును చేసి పరుండ బుచ్చెదరు. వీరు కాత్రి సమమున మలమును విడువరాదు. మూత్రమునకు మూత్రము ఖయిలి ప్రక్కనున్న సోదర వైద్యులను యెట్టునో దివనమును ముంతను వానిప్రక్క వైదికులకు కెప్పించి, మూత్రమును విడుచినతరువాత మరల ముంతవచ్చిన విధము ననే దీనిని పంపవలయును. ఈ మంతకు యెచ్చటనేను చిల్లియు న్నుయెడల వైదికు ముఖము కరమును మాడ కడిసి యుండవల సినచే. ఇంకను వైదికులకు అనేక యిబ్బందులు తెలియజేసిరి.

మూడవదినము కార్యక్రమమును గురించి చెప్పుచు వైదికులలో నూటికి 99 మంది కల్లు సారాయిలు తేళములో తేళపోయిన జైలుగతు వైదికు రావలసిన ఆవరణము లేదనిరి. ఏలన దొంగతనము చేయువాడును, పాపహీని చేయువాడును, ఇతరులకు హింసించువాడును తానా బ్రూరకార్యము చేయుక పూర్వము కల్లు సారాయిలను త్రాగుననియు అట్లు త్రాగని పక్షమున వారా. వాత్సలను చేయవలసిన కొంతమంది వైదికు చెప్పియుండిరిని. పంతులుగారు చెప్పిరి.

ఇట్టి కష్టములు జైలునందు కలిగియుండియు మనము జైలునకు పోకునన కారణమేమన ఈ రాజ్యములోని లోటు పాట్లను దిద్దుకొరకై మనమెన్ని పాపములు పడవలసి యున్నదనియు అన్ని పాట్ల పడినను యింకను అనేకమంది విదేశీయులు కట్టుచున్నారనియు యాకష్టములను తప్పించవలెనన్న గాని స్వరాజ్యము సంపాదించవలెన్న గాని గయాకాంగ్రెసువారి అజ్ఞలను సెరవేర్చి వలయుననియు అందుచే అందరను ధన సహాయముచేసియు. వాలంటీర్లుగా తేరియు జేతనేని చేయవలయునని కోరిరి ఈసభలు జరిగినపిమ్మట ఇద్దరన్నము మాపు (మున చాల పొచ్చునున్నది) వ్రాయుటకు చాలసంతోషముగా నున్నా.

శివసాఫీలో కాశ్చరెస్సు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజధాని జేతయ శివసాఫీలో కాశ్చరెస్సును, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్చరెస్సుయొక్క శాల్కరవాణి కొత్తమును శని ఆదివారములందు పురమందిరమున జరిగెను. ౧౦. ౬౦ సదాశివయ్యగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. సభకు ప్రతి నిధులు నుమారు 25వందల మాత్రమును, ప్రేక్షకులు నూరుమంది యు వచ్చియుండిరి. యన్. యస్. రామారావుగారు అనేక ఉపవాదములు చెప్పిరి. సదాశివయ్యగారు ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుచు గాంధీనువోదని తామునమ్మినను క్రైస్తవుల ప్రాపంచిక బోధకుడు గాడని మాత్రము చెప్పియుండిరి. అన్యకీయుల దరు గంధిగారిని మహాత్ముడనియు, ప్రాపంచిక బోధకుడనియు చెప్పునుండ కొంతమంది జేతయులికను యీ రెండుసంకతులు నమ్మకపోవుట విచారకరము.

నుమార్చి యుపసాగించిరి. అధ్యక్షులకును వక్తకు కంధము లో నభిముగించెదెను.

- గీ. గాంధీ గంగాధరును కంకరు గురుగు దాను లభ్యుతి శ్రీమ్రు సోదరకలాము ప్రభువుల పదిత్రపదపాంసు వాసిరెండు బంధనాలయమగునో స్వర్ణవనమవునో? గీ రాజ్యహేంబిదరము మహేంద్రవరదము గౌతమీదేవి గగగంగాధరవారి కేంద్రకారావనంబు మానీంద్ర యజ్ఞ జాతీకావోడి శ్వేతాంబుధి ధరమతి

ధూళిపూడి } పాతూరి అంబయ్య. 22-2-20 }

చెద్దాపురం

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

చెద్దాపురము, ఫిబ్రవరి 22:- శ్రీయుత ఆంధ్రరాజు శంకరరావుగారు 19 వ తేదీన రాజమండ్రి నెలకొల్పిన జైలునుండి విడుదలయై 20 వ తేదీన చెద్దాపురము వచ్చిరి. చాచర్ కోట్ల శ్రేష్ఠుడు వద్ద శ్రీయుత కేళనరపు కారురాజుగారు తదితరులను ఆహ్వానముచేసిరి. చెద్దాపురము వచ్చునకి పోరులు కంకర రావుగారి పుష్పమాలాంధ్రులు జేసి అధిక అభ్యుదయతో పురపీఠుల నూకరింపుజేసిరి.

సాయంకాలము 5-30 గంటలకు బహుళ వాడులో స్వాగతసభ జర్మన్ శాసనమున జనపరిషత్తు. పురపీఠములు సభకు జయజేసిరి. కాశీభట్ల అప్పయ్య శాస్త్రిగారు ప్రార్థన జేసిరి. రాజుచంద్రరావు ప్రభువులను కాంగ్రెసు నాయకులను నగు శ్రీయుత బోళ్ళకుల రాజుచంద్రరావుగారు రంగునూధి తవ్వము జపించిరి. చాక్లరు కిట్ల మెంటుచలపతిగారు పురజనుల స్వాగతమును విడిచి స్వాగత్యుక్తులైన శ్రీ కంకరరావు గారికి సమర్పించిరి.

శ్రీ అప్పయ్యశాస్త్రిగారు శ్రీ కంకర రావు గారి పూర్వ చరిత్రను చెప్పుచు తమ యభిప్రాయమున నకముగా ప్రభుత్వమువారు 108 వ కెక్ కె అయినకు వర్తింపజేసి 2 సంవత్సరముక కారాగారముల జేసినయియు మహాత్ముని ఆత్మజేసినని వార్త తెలిసినవోజాన జరుపబడిన దాగింపుతో "మాకోట్టి తెల్లవారము" అను పాట యాయన పాడెనే పాడిరన్న పోలీసు సాక్ష్యముతో శిక్ష విధించినయియు, ఇట్టి వారి జేతనేన నెంతయు గొనియాడ కగినదనియు, వీరిని యీ సభాభ్యుత్తులగు కామరాజుగారి యిటుంటి మహాసభావుల వాద ర్మముగా వీరిని ఉద్యమాభివృద్ధికై పాటుబడి స్వరాజ్యమును సంపాదించవలె ననియు స్వాగత్యుక్త స్వాగత్యుక్తులైన శ్రీ కంకరరావుగారు చెద్దాపురములోని జాతీయవిద్యాలయమునకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండి విద్యాలయమును ఉన్నతస్థితికి దెచ్చిరి. ఈ యన మంచి దేశభక్తుడు యువకుడు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రచారము జేసుకంటే చేయగడంబుచున్నారు. ఈయనజైలుకు వెళ్ళిపట్టి కంటే విడుదలై నప్పుడు 5 పానులు ఎమ్మెల్యేలవు తూగినారు.

శ్రీకంకరరావుగారు తమప్రస్తుతమున ఆంధ్రమాతృప్రభుత్వములో ప్రారంభించిరి. తాముచేసినసేవ ఒక గొప్ప జేతనేన కాదనియు తమ జన్మకాళ్ళుకై పాటుపడుచు యిరురులను గూడ పాటుపడవలసినది చెప్పుచుంటినియు, యిది స్వప్ర రెంజనమే కాని జేతనేన కాదనియు యింతవరకు నూతితో నన్నట్లు యినుకకంబులచే గట్టబడిన నొక రాజ్యాధిపతి నుండి యిప్పుడు 50 కోట్ల మంది బానిసత్వ మనుభవించుచున్న నొక సముద్రము వంటి పెద్ద కారాగృహమున బడితిమనియు, ప్రతివారును యీ యుద్యమమున పనిచేయ వలసినదనియు, నిపునగప్పిన నిప్పుకలె ప్రజలయందు తానాము అడగియున్న దనియు, యినిగారు నూటిట్లయిన ప్రకాశకు. తమైన వాతావరణము కల్గుననియు చెప్పి తమ కృతజ్ఞతా పూర్వకవందములు నమర్పించిరి.

అధ్యక్షులైన శ్రీ రాజుచంద్రరావుగారు కాంగ్రెసు ఉద్యమము ప్రజలపై నాధారపడియుండుటను జ్ఞాపకముచేసి స్వరాజ్యమునకు మహాత్ముడు చేసిన కార్యక్రమము తప్ప మరెయ్యటి యిప్పటి మనపరిశీలులకు సుపదదని, స్వరాజ్య రూపును మహాత్ముడు నిర్ణయింపలేదనియు, ప్రజలకేదియన్నమైన ప్రభుత్వమో ఆదియే స్వరాజ్యమనియు స్వరాజ్య స్వరూపమును గురించియు ఎప్పుడు స్వరాజ్యమువచ్చును ఇట్టి విచిత్త-వాదముల ఒడకుండ రెండువిధ బాములు ముఖ్యముగా జేయకతప్పదు చెప్పిరి. మొదటిది నూలుపడకుట ఇద్దరుపట్ట కట్టుట. పావలా చందా నిచ్చి కాంగ్రెసు సభ్యుడగుట రెండవది జైలుకు వెళ్ళి వచ్చిన తమ వంటివారింటే నూలుపడకుట కద్దరుపట్ట కట్టువాకే నిర్భయము లనియు స్వరాజ్యసంజాతమార్గ లనియు ఎత్తుర జేతనేన చేసినవా రనియు చెప్పుచున్న ను నుడిచిరి. ఇద్దరు ప్రామాఖ్య మను నూర్చి చెప్పుచు బీదలకట్టు అన్నము పెట్టునో ఉదాహరణములతో స్పష్టపరచిరి. వారి యుపవాదమును సభ్యుల హృదయముల కంగింది పూనిక గల్గువారలగు జేసెను.

చెద్దాపురము చుట్టుప్రక్కలను విశేషముగా ప్రచారము చేసి ఒక సంవత్సరము జైలునుండి వచ్చినట్టియు, ఏ సతీమణి అచ్చటి జాతీయ విద్యాలయము క్షీణించుటకు పోషింప ప్రయత్నించెనో అట్టి ఆవేధనయొక నగు శ్రీ కామరాజుగారు అధ్యక్షులకు వందనము లర్పించుచు ప్రజలు చేయవలసిన కార్యక్రమమును సూచించిరి. శ్రీ కామరాజుగారు పలుకుబడి గలవారగుట చేతను న్యాయాధ్యులై కష్టనిష్ఠులములకు దావొక్క పనిచేయు వారగుటచేతను నిప్పుడు చెద్దాపురములోని జాతీయ విద్యాలయము మంచిస్థితిలో నుండుటయు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము చక్కగ జేయవలయుటయు జరుగుచున్నది. కొన్ని ఇతర స్థలములలై ఇచ్చటను నాయజోడికకు కారాగారబద్ధుడైయు పరియోగరు ప్రజాపురుషులు రాజపోవుటచేత కాంగ్రెసు పని నత్యుపాతు లేకపోయిరి. శ్రీ కామరాజుగారి దీక్షతో నిప్పుడు చెద్దాపురము తాలూకాలో సభివృద్ధి అధికముగా నుండునని యూహించుచున్నాను.

గంపలగూడెం కుమార రాజాగారు

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేజునుండి)

శ్రీ ల న భ

ఫిబ్రవరి 23 నుండి కుమార రాజాగారు 3 ఘంటలమీద
శ్రీ ల న భ స్వామి దేవాలయమున కొక శ్రీ ల న భ కుమారేశ్వర
పూజలు చేసెను. ముందు 200 మంది శ్రీ ల న భ, ఎల్లగును ఖద్దరు
ధారణులై ఒక నెలలవిడియించిరి. గంపలగూడెం కుమార
రాజాగారు దేవుని కొరకు వేలకట్టవచ్చురావుగాను ప్రస్తుత
కార్యక్రమములో శ్రీ ల న భ కుమారేశ్వర విభులముగా
మహస్వనించిరి. శ్రీయత రాళ్లపల్లి రామమృత్యుంగారును
ఉత్సవతత్వమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

పురమలనభ

హయంకాలము 6 ఘంట పురమలనభ మఠియొక
అవారంకభ జరిగెను. శ్రీయత రాళ్లపల్లి రామమృత్యుంగారు
అగ్రాధికారిత్వము వహించిరి. ప్రథమమున శ్రీరామమృత్యుంగారు
తామిక్కడికి ముందు మఠియందు ఇట్టి ఉదవిని అంగీ
కరించినందున తేదనియు, తమ ఉపన్యాసవేదికలు ఏకుల ప్ర
క్క నున్నవనిచే నాటబడిన సర్వరాళ్లనియు, తనకు
తానే అగ్రాధికారిత్వము వహించుచుంటిననియు, తాన అన
భవ నిల నిండి అగ్రాధికారిత్వము కార్యము కొనసాగించుట
కలిగి కనాడే ప్రవేశించుననియు తెలిపెను. కాని సభ్యుల కొరకను
మిఠియైనది. అగ్రాధికారిత్వము వహించిరి. శ్రీకృష్ణ బ్రహ్మం
గారు హిందీ భాషయందును, నెల్లూరు వెంటకరామస్వామిగారు
గారు తెలుగునందును ప్రార్థనలు సలిపిన అనంతరము శ్రీయత
కొరకుగిరి స్వస్థానాన్ని బహదూర్ గారు ప్రస్తుత కార్యక్రమమును
గూర్చి గంపలగూడెం మొసంగిరి. కడచిన వర్షమున కాంగ్రెసు
ను ఆదేశించిన నిమయము యెల్లరకును తెలిసియే యున్నది.
మార్పు తీర్మానములలో నిర్మాణకార్యక్రమము గలదు. దీనిని
సంపూర్ణముగా కొనసాగించవలయును. కాంతివైపుల చేర్చుకొని,
భవము అధికముగా నేకరింపవలయును. పూర్వము వలెనే
ఉత్సాహపూరితులై పనిసాగించవలయును. ప్రస్తుతము మనము
ప్రభుత్వమువారిచే దాడివెడలియున్నాము. కాని మన ఆహు
ధములు కరువు కావు. కరువు కావు. కరువు కావు. కావు. ఆ
ధ్యాత్మిక శక్తితో వన ఆయుధము. దీనిచే పశుబలమును ద్రుంచి
వేయ ప్రయత్నింపాలెను. మనము స్వరాజ్యము కొరకంతనే
యొసంగవలసి ధర్మము ప్రభుత్వమువారిది. మన పెట్టెలు,
మనము చిన్న వారముయి యుండుకలకు గృహసంరక్షణముయి
లను శ్రద్ధగా మునుపించెదరు మనము పెట్టెవారముయిన వెంట
నే పెట్టెవారముయి మనకే వదలెదరు. అట్లే యీ ప్రభుత్వము
వారు చేయవలెను. వారు అట్లుచేయుటలేదు. కాన మనము ఈ
అధ్యాత్మిక శక్తితో వారియొద్దనుండి బలవంతముగా రాజ్యము
లాభకర ప్రయత్నింపవలెను. స్వభర్త నిర్వహణాగమై యెట్టి
యోగములైన నొక్కొక్కటిని శ్రీకృష్ణజమాత్య భగవత్ గీత
యొద్దలి నూచించియున్నారు. మన కొంచెమరమున ఉద్దములు,
నిరంకులు అగ్నిమార్గములు మున్నగునది ఆ వ స ర మై న ను
కాని భవము, జనమున ఆత్మగౌరవము, ఎల్లమున ఆధ్యా
త్మిక శక్తిని అలవరచుకొనవలయును. ప్రయత్నములు పూర్తిచేసి
యుద్ధసాముగిరి నెరయి నేకరించి కార్యమునందు దిగవలయును.

ధర్మము-త్యాగము

మనజేతమును ధర్మం లోనకులుగలరు. వీర లందరిని భవ
ధాన్యాదులచే బంధుత్వముకలదు. భారతజేతమును 6 కొట్ట
జనులు పూజకయిన గతిలేక మలమలముచున్నారు.
ఇట్లుండ ధర్మము తమధర్మముతో మురియుచున్నాడు. అంత
అను జేకొన్నట్లే భవము త్యాగము చేయవలయును.
ప్రాణము లిచ్చియుత్యాగమున నే ఉపయోగము లేదు. తెలుల
యందు ప్రవేశించిన యువయోగ కారి కాదు. ఈరెంటిలో కూడ
భవము త్యాగమును చాలవలెను. కడచినవర్షము మనము
నూలు జేయవలసిన భవము సంపూర్ణముగ తిలకు స్వరాజ్యనిధికి
సమకూర్చి తేదంటిమి ఈవర్షమైనను అట్టివర్ష యుండెదరు
గాని. ధర్మం భవంతయు వీరల సాత్తయి యున్నది. కాని
భవంతులు తమ బహుళమున్నారు. తాము అనేక భోగలాల
నలయు భవము వెచ్చించుచున్నాడు. వీరలను పీల్చిపీల్చిచేయు
చు భవంతుల సంపాది మున్నాడు. తన ఆదాయమున కర్త
అయినైతెలులవీరలు. తన ఆదాయములో భాగముపొంద నర్హు
డని భవంతుల గ్రహించలేదు. ఇట్లు నేను చెప్పుటలో రషియా
భవంతులు కావలయునని చెప్పుటలేదు ధర్మము వీరల కర్మములకు
చక్క గుర్తెంటికి కలుపు కాలములందు తమధర్మమును నిర్వ
హించవలెను. అట్లుచేయనివో వీరలు ఏసాటియినను ధర్మంతుల
నిరంకులు కాగలరు. అట్టి అవకాశము లొసంగుట వారివలయును.

సహాయ మొనర్చు తమ తేలిలో నుంచుకొనవలయును. వీరల
యొక్క కర్మజీవనమును మాన్ప ప్రయత్నింపవలయును. వారిని
తమ పక్షమైనను పీల్చిపీల్చిరావలయును. తమన్న తామైన వారి
నిధి అగ్రహించ వలయును. రెండును కర్మసాధ్యములు. కావున
ప్రభుత్వములు మఠియొక మధ్యమెట్టును రావలయును. భర్త
సమత్వము జేహున్నవలయును. ప్రతివాని హృదయమున రు
ల్కానుచుండు అగ్ని బాల్కలు సమత్వము తేకున్న, ఏ కాలమున
తన సంభుత్వ బలమునకు మూలకారింపవలెను. వీరలకు సహాయము
జేయవలెను. మన యుద్ధమునకు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి కే క్రిమీచన
లేక భవ మొసంగవలయును. నెల్లూరు మండలమునకు ప్రస్తుతము
నూలు జేయవలసిన 15 వేల రూపములు మిక్కిలి లెక్కకాదు.
ఒక్క భవంతులదొంగవచ్చును. ఇంతకంటే మంచిరయమును
మఠియొకరాదు. జేతము పడుచుండుములు మిక్కిలి తెలియును.
పంచములను మనమెట్లు జూచుచుంటిమో అట్లే మనజేత
యలవట్టి విడచియులు జూచుచున్నాడు. కావుననే మహా
త్ముడు అస్పృశ్యతానికారణ సాగించవలయు నని కొరియుం
డెను. జనము స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు గొల్పో
కలయుతో తెలియదు. ధర్మంతుల ప్రస్తుతము భవసహాయమును
మాత్రము కొరచున్నాము. ఇతరజేతమువారుమాడ భవ భర్త
యధ్యక్షులను మనకు తోడ్పడ నెంచి యున్నాడు. అట్లుండ
మనజేతములు వెనడియుట పొడిగాదు.

కారణము

అకాలిల ఆధ్యాత్మిక శక్తి వారి విజయము చేహున్నది.
మోతాల్లు విరుగకొట్టినను, మోచేతలు విరుగకొట్టినను తమ
కాంతి మును ముత్రము వీడకుండిరి. అట్టి శక్తియే
మనకు మ రా వ ల యు ను. స్వ రాజ్య సాధన
మునకు భవము, కర్మము, రెండు సాధనములు. ఇవి రెండును
కాంతివలననే జన్మించి మహాభవి కాభిదాను వర్ధించుచున్నా
డు. ఇట్లు భవంతులు సాయము చేసినచో యోగము మాసాం
తములొక్క నీ కార్యము సాగినచో, తమవరి కార్యక్రమమున
కాంతివలనవలయును. 50 వేల కాంతి వైపులలో 200 మా
త్రము యీజల్లుకు చేర్చవలయును. కాని యీ వాలంటియే
పూర్వముకలెకాదు. ఈమాత్ర ఎత్తువకర్మములు పొడగట్టు
చున్నది. రెండవవర్షన బరువుగా నుండును. 18 వర్షములు
మిక్కిలి, కాంతియును యెట్టినితిలోను వీడక, కాంగ్రెసువారి
యాజ్ఞచే బద్ధుడైయుండ ప్రతిభారతీయుడను వాలంటియేగ వేర
కలయును. ఇట్లు 10 మంది మగవాడును కొండలు శ్రీలును
చేరిరి తెలియుచున్నది. ఇంతటి జనసంఖ్యలో 200 మందిని
జేర్చుట యొగింపకాదు. ఈవలంటియే భవమునై కాంగ్రెసునై
వాధారవడరాదు. కాని భవంతులు తమ భర్తము వారిపట్లను
జేతముపట్లను ప్రసరింపజేయవలయును. ఇట్లు భవము జనము
నున్నచో కాంగ్రెసు మాసాంతమున కార్యనిర్వహణ జరుగును.
కాన అంతయు ఖద్దరు వస్త్రములను భరింపుడు. వాలంటియేగా
చేరుడు. కాంతియును పూనుడు. స్వరాజ్యము తేకుటనే చేహుర
కలదు.

అస్పృశ్యతనుమాడ నివారించుడు. పంచములను మనము
హిసభాతివారిగా చూచినచో క్రభుత్వమువారు వారి ప్రక్క
చేరే జనకును వారిని విరోధములు కల్పించి వికమత్వమును
చెరిపెదరు. కాన అంతను శ్రద్ధవహించి పనిచేయవలయును. ఇట్లు
జేసినచో స్వరాజ్యము తేపుక లభించును.

అగ్రాధికారిత్వమున ఉపన్యాసాలనున ఎల్లజనుల వందన
ములు సమర్పించుటతో పథ ముగిసినది.

నిన్న రాత్రి శ్రీ కృష్ణరావుగారు ఈపురమునుండి బయలు
దేరి వెళ్లిరి.

కొత్తవేటతాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘసభ

తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ ఈ నెల 19 వ తేదీ
సోమవారమున శ్రీమత నామన రామ్మగారి అధ్యక్షతక్రింద
కొత్తవేటతాలూకా మున సమావేశమై గావించిన తీర్మానములు.

(1) తాలూకా సంఘము యొక్క 1922 సం॥ నవంబరు
డిశంబరు మాసముల ఆదాయవ్యయవట్టి సరిమాది ఆమోదిం
చడమైనది.

(2) గంపలగూడెం కార్యక్రమ మీ సంవత్సరము తాలూకా
యం జనులలో నెట్లుటకు ఈక్రిందివారిని వేతనప్రచారకులుగా
నియమించడమైనది. ప్రచారకులు వారపురిజిల్లా కాంగ్రెసు
కార్యకర్తలనుకు పంపవలెను.

మంగండ్లపిల్ల:—బ్రహ్మాండం నరసింహమూర్తిగారు
వేతనము మాసమునకు రూ 20 లు ఖర్చులు సహా.
కొత్తవేటపిల్ల:—గోపేటి వెంటకరావుగారు.

వేతనము మాసమునకు రూ 10 లు ఖర్చులు సహా. రాళ్ల
తిప్పిల్లగారు దరఖాస్తురాసందన మార్చి 1 వ తేదీలోగా వచ్చిన
దరఖాస్తులలో కార్యదర్శి సమీక్షించినవారిని మాసమునకు రు
20 లు వేతనము మీద ప్రచారకుని ఏర్పరచుటకు, కార్యదర్శికి
అధికార మివ్వడమైనది.

(3) ఈ తాలూకాలోని ప్రతి గ్రామములోను ప్రచారకు
లు కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్పించి వారివల్ల జాల్సలాల చందాలు
వసూలుచేసి మార్చి 15 వ తేదీలోగా పిల్లసభలకు జమిజిల్లా
సంఘ ఎన్నికల పూర్తి చేయవలెను.

(4) తాలూకాయందు ఖద్దరొక్కటి విరివిగా నలుపుటకు
కొరతలేటి కంపెనీ కర్మకుల మీద నోటిఫికేషన్ పరిశ్రమాలము
మేర్పరచి అయ్యది నిజస్థుల చేయించుటకు తగుప్రయత్నములు
చేయవలెనని ఈ క్రిందివారి నొక ఉపసంఘముగ ఏర్పరచడ
మైనది.

(1) నుసర్ల శ్రీరామ కృష్ణమంగారు. (2) కల్లాలిమ్మ
నారాయణగారు. (3) గోపేటి వెంటకరావుగారు. (4) వక్క
లంక వీరభద్రశర్మగారు.

(5) తాలూకాయందు హిందీపరిశులన వెల్లవారు 10
మంది ఉన్నందున తాలూకా మధ్యస్థమైన వేదవల్లి పరిశ్రమల
ముగా ఏర్పరచవలెనని, మదరాసు హిందీ ప్రచార సాహిత్య
సమ్మేళనము వారిని ఈ సభవారు కొరచున్నాడు.

గోరుగంతు వెంకటేశ్వర్లు
కార్యదర్శి.

* * * * *

కొత్తవేట తాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘము

1-11-22 లగాయతు 31-12-22 వరకు
ఆదాయవ్యయవట్టి

ఆదాయము	వ్యయము
1-11-22 తేదీ నాటి తాలూకా సంఘముయొక్క	ఆదాయము 1855-14-5
స్వరాజ్యనిధి ప్రత్యేకింపబడినది.	116-0-0
ప్రత్యేకింపబడిన స్వరాజ్యనిధి	19-5-9
సభ్యత్వపుచందాలు	14-4-0
ఈ. గో. గారి తాలూకా	4-0-0
ప్రచారకుల ఆద్యాన్య బాపతు	5-0-0
వి. నూర్యనారాయణగారివల్ల ఆద్యాన్యంమిత్తంబట్టు	402-12-0
ప్ర. ను. గారివల్ల ఆద్యాన్యంమిత్తంబట్టు	46-14-0
చె. పి. గారివల్ల ఆద్యాన్యంమిత్తంబట్టు	172-0-8
అమలాపురం తాలూకా సంఘంనూలు	24-0-0
1-11-22 మొత్తం 31-12-22 వరకు	
రాజ్ లోకొత్తవేట సంఘముల	579-0-6
జాయింట్లు కాతానుండి ఈసంఘమునకుకావలసిన	
	2780-2-11

ఖర్చు

ఖర్చు	ఖర్చు
గో. జిల్లాసంఘమునకు సభ్యత్వపు చందాలు	21 0 0
కంఠిరపాలా	2 9 0
అశ్వమేధులు	13 5 0
ప్రయాణపు ఖర్చులు	12 1 9
బట్టలమృతంలలో వస్త్రం	37 8 8
ప్రచారకుల ఆద్యాన్య	6 0 0
చె. పి. గారివారికిబట్టలకు	127 0 8
వి. నూర్యనారాయణగారికిబట్టలకు	8 0 0
బట్టలనిల్వ	1215 7 0
రాజ్ లో తాలూకా సంఘంవ్యయముసహా	182 12 8
ప్రచారకులవల్ల కావలసినది.	822 2 8
రాట్నములు	35 0 0
నూలు	88 2 9
ప్రతిగింజలు వస్త్రా	80 12 8
గో. సభ్యనారాయణగారి కాతాను రు 200 లలో	100 0 0
కస్తూరి కమలగారి కాతాను రు 491 12 0 లలో	
కావలసినది	248 14 0
నామన రామ్మగారికాతాను రు 332 2 0 లలో	
కావలసినది.	166 1 0
అంతర్వేదికొత్తవేటపిల్లలో నిల్వయున్న రు 66	
లలో నూలుతాలూకా	88 0 0
	2780-2-11

గోరుగంతు వెంకటేశ్వర్లు
కార్యదర్శి.

సామ్రాజ్య శాసనపత్ర

24 వ తేదీనాటిచర్య

ధీర్ఘి, ఫిబ్రవరి 24.—ఒకదినము విశ్రాంతి పొందిన పిమ్మట నేడు సభ మొల సమావేశ మయ్యెను.

దెంగాలు ఆంధ్రకారసభ్యులకు నియమింపబడిన ఉచిత జమీన్ గానను, కాసనకాని జాయింటు క్యాన్సెల్ గానను ప్రతినిధులకు తెలియజేసిరి. ఆంధ్రకారసభ్యులకు బిల్లు నడిపించుటకు ప్రభుత్వమువారు గానంగారిని సభ్యులకు నియమించి యుండురు.

ప్రశ్నోత్తరములు నియోగిగారు

రైల్వేలను ప్రభుత్వము క్షయపరిచుటయొక్క తేలికపని క్షయపరిచుటయొక్కయనుమతియనునది సెంట్రల్ ఆడ్వైజరీ కమిషన్ ఆఫ్ ఫైనాన్సును బెలుపకలగినదనియు, వారిచర్యను ప్రకటించుటకైనదనియు, నియోగిగారు కోరిరి.

సెంట్రల్ ఆడ్వైజరీ కమిషన్ ఆఫ్ ఫైనాన్సును ప్రభుత్వము నేజీమొంటుకు అనుమతముగ సలహా నిచ్చినందున వారిచర్యను సభవారి కర్పితముగా పోషించినందున లిగారు ప్రశ్నోత్తర మిచ్చిరి.

నల్లమొంటుల ప్రశ్న డా॥ గౌరంగారు

ఈ ఆంధ్రకారసభ్యుల తలకందుంది? సమాచారము తెలియదని లిగారు జవాబు చెప్పిరి. ఆడ్వైజరీ కమిషన్ వారిచర్య సమాచారము క్షయపరిచుటకైనదనియు, నియోగిగారు తెలియజేసిరి.

లిగారు:—మీ నూచన ఆలోచింపబడును. రంగారాజుగారి ప్రశ్నలకు తుత్తరమిచ్చుచు లిగారు బర్మా రైల్వేకంపెనీ బ్రటిష్ ఇండియా స్టీము సేవిగేషన్ కంపెనీతో 10 యేండ్లకు ఒడంబడిక గావించుకొనుట వాస్తవమనియు, మొదలగు ఇంజనీర్లు బడంబడిక రాజువారములు జరిపినందున, తాము రైల్వేబోర్డు యాజ్ఞలక్రింద నడచుకొన లేదనియు చెప్పిరి. ఇండియన్ కంపెనీల యొక్కయు విదేశ కంపెనీలయొక్కయు రైలు సమానముగానున్నప్పుడు సాధ్యముగ నంతర్యమున మొదలగు అంగీకరించవలెనను నూతనమునకు ధంగము లేకుండ ఇండియన్ కంపెనీలకు మేలుచూపవలెననికాని ఆఫ్ ఫైటువారు గావించిన తీర్మానము ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిన రైల్వేబోర్డు తెలియజేయబడినది. మొదలగు ఇంజనీర్లు యీ ఆర్డర్లు తెలియజేయబడినవి. సడరు ఒడంబడిక విషయమున మొదలగు కోర్కెలేదు. ఇండియన్ కంపెనీల రైలును తెలిసికొనుటకు చర్యచేసికొనబడలేదు. ఈ చర్యకు ప్రత్యేకకారణము లున్నవి. ఒకకారణ మేమన 1920-21 లో బొగ్గుస్థితి దుర్భాగముగా నుండెను. ఒకప్పుడు బర్మా రైలు 10 దినములకు మాత్రమే బొగ్గు సప్లయ గల్గియుండెను. 'ప్రెజ్' కంట్రాక్టు చేసికొనుటలో ముఖ్యోద్దేశము ఎక్కువైనను ఆంధ్రకార బరువును గొంపోవుటకు కావలసినన్నిటన్నుల బొగ్గును సప్లయ చేయుటకు పీల్చియుండుట, సింథెటిక్ కంపెనీ మొత్తము 6 స్టీవర్లు గల్గియుండుటతో యీవరకును స్వీకరించలేదు. బర్మా రైల్వే కంపెనీకర్తవ్యవహారము యోజించెను. కావున ప్రభుత్వవిధాన సమస్య రాలేదు.

ఆదాయపువస్తు చట్టము సవరణ బిల్లు

సర్ బాస్కెట్ బాకర్ గారు ఆదాయపు వస్తు చట్టములో కొందుకొనుట కాసనోద్దేశమునకు సరిగాలేనందున వాటిని సవరించుటకు బాకర్ గారు కొక చిన్న బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఆ బిల్లు లేని భవనము ననుభవించు వానివైకుడి ఆదాయపువస్తు విధించుట చట్టముతయారచేయుటలో సర్వేయగా నుండెను. కాని కాసనము ఆ బిల్లు లేని భవనమువై కున్నవిధించుట అనకాళమిచ్చుటలేదు. ప్రస్తుతము చట్టము 1921-22 లో నిర్ణయింపబడిన పన్నులనే 1922-23 లో గూడ అచటలో నుంచినది. కాని చట్టము యుద్దేశము ఆదాయపువస్తు, నూపకటావస్తు నిర్ణయవిధానములలో నుంచుటబిల్లు ఈ యుద్దేశముల నెఱవేర్చును.

ప్రతినిధుల బిల్లు

ప్రతినిధులను మైన జాయింటుకమిటీ నివేదిక చర్యచేసి కొనబడినది. సెంట్రల్ కాటన్ కమిటీలో 87 గురు సభ్యులందఱు లేరని బిల్లు నియమ మేర్పరచుచున్నది. ఈ కమిటీలో ప్రభుత్వము వారిచే నియమింపబడిన లోకల్ కమిటీల సభ్యులతో ననివేయుట కధికారము. బిల్లు 12 సభ్యులముగ్రహంబందలెనని శేష గిరి ఆశ్చర్య గారు సవరణ నుపపాదించిరి.

శేషగిరి ఆశ్చర్యగారు కమిటీ యింత పెద్దదిగా నున్న సమయములో చాలభాగము పీరిప్రయాణపుకర్తలు, బల్మెలుకొనవలసిన భయము కుగనని చెప్పిరి.

హుల్ల గారు

ప్రభుత్వమువారు యిట్లు కొత్తగా నియమింపలేదనియు ౧౦ దినములకే 82 సభ్యులుగల సెంట్రల్ కాటన్ కమిటీ గలదనియు, కమిటీ బాంబయిలో సమావేశమగు ననియు, సభ్యులు చాలమంది ఆ రాజధానికే జెందినవారు కావున కర్తవ్యము అంతగా కావనియు, యిదివరకున్న కాటన్ కమిటీ యీ కర్తవ్యుల కింద నుం 1-కి రు 9000 ను వ్యయము చేయుచున్న దనియు, అధిక ప్రతినిధులుగల యీ కొత్తకమిటీ నుం 1-కి రు 18000 ముగ్రహంబుచేయు నని అంచనా వేయబడిన దనియు హుల్లగారు చెప్పిరి.

మాంటాగ్యు జెమ్మిగారు రివిన్యూ కమిషన్ కార్యదర్శిగారు చెప్పిన దానిని బట్టి శేషగిరి ఆశ్చర్యగారిని తమ సవరణ నుపపాదించిరి.

సర్వాధికారి గారు

మాడ వసరణకు ప్రతిఘటించిరి. కమిటీ ప్రభుత్వమునకు సలహా నిచ్చుటకేగాక ప్రతిఘటన నిర్వహించుటకు సామ్య వినియోగించుటకు మాడ వేర్పడినది. కావున అందరి ప్రయోజనములను ముఖ్యముగ దెంగాలును ప్రతినిధులు గల్గియుండవలెనని.

శిర్మగారు

సభ్యులసంఖ్య అధికము గావించబడుట క్షయపాదు. దారులకు విస్తారపు ప్రాతినిధ్య మొసగుటకు ఇతర ప్రతినిధులు 4 గురుమాత్రమే. గలరు వినియోగ అధికము చేయవలసినదని వచ్చునని గౌ॥ శిర్మగారు చెప్పిరి. శేషగిరి ఆశ్చర్యగారు తమసవరణ నుపపాదించిరి.

హుల్లగారి సవరణ

మిల్లుకుజమానుడు ఎవెను మొంటు కధిక్షేపణ గల్గియున్నదానిని రద్దుచేయుటకు గాని సవరించుటకుగాని స్థానిక ప్రభుత్వమునకు అనుకూలము చేసి కొనుటకు మాత్రమే నియమింపబడునని శిర్మగారు తమకావించిరి. ఈ కొత్తకావ (ప్రతి వస్తు చట్టము 83) కేటారు ననుసరించుచున్నది. బిల్లు మిల్లు యజమానులకు పన్నులపై శిక్షింపబడునట్లు నిర్ణయించెను. ఈ సవరణలో బిల్లు ఆమోదించబడెను.

అధికారరహస్యముల బిల్లు

విమర్శ ఆధికార రహస్యముల బిల్లు చర్యకువచ్చెను. విదేశ ఏజెంటులకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుట బిల్లు ప్రకారము శేషగారు స్థాపించవచ్చును. 4 వ కాజు దీనికి నియమము లేర్పడుచున్నది. ఈ కాజు సవరణనుగూర్చి విస్తారము చర్చ జరిగెను.

అగ్నిహోత్రీగారు

విదేశ ఏజెంటులనుగూర్చి సమాచారము తెలిసిన మతభావము అది ఆవిజెంటుకు సంబంధించినదని తెలియక పోవచ్చును. ఇది నిశ్చయముగా తెలియనకుటకు హేతువున్నప్పుడే యిది నేరమున బలపడచగల్గునట్లు సవరణ చేయవలెనని చెప్పిరి.

రంగారాజుగారు ప్రతిఘటించుచు విదేశ ఏజెంటు ఆడ్రెసు నిందితులకేటాని శిక్షణకు పడవేయవలెనని వాదించిరి.

ప్రభుత్వము తరపున గ్రామంగారు ప్రతిఘటించిరి.

నియోగిగారు

వర్షిమోతర సరిహద్దు ప్రాంతముల ఖాదీవల్ కమిషన్ పీసెన్ గారి అభిప్రాయమును తెలిపిరి. యుద్ధసమయమున ప్రాముఖ్యము, ఇంగ్లాండులోను, ఎప్పుడు నేజీ చట్టమును నిర్వహించుటలో పీసెన్ అనుభవము గలదు. కాజు నియమములు ఆంధ్రప్రదేశ్ మా గావించవచ్చునని వారు చెప్పిరి.

అగ్నిహోత్రీగారి సవరణ నిరూపించెను.

ఇంకొక సవరణ

విదేశ ఏజెంటుల విలాసము శేషగారు సాక్ష్యముగా నిర్వచించు సభ కాజును లోకాభివృద్ధి అగ్నిహోత్రీగారు మరియొక సవరణ నుపపాదించిరి.

గౌరంగారు

ఒక హోటలులో నొక విదేశ ఏజెంటు యొడల ఆ హోటలులో నింతకలెకను కనెంచుచున్న వారియొద్ద హోటలు విలాస మున్న యెడల ఏజెంటుని సమయ విలాసమునందు లేకున్నను బిల్లు ప్రకారము ఈ విలాసముల వానిపై శేషగారు మోపబడును. ఈ బిల్లుపై ౫ వ మొంటుకు ప్రతిజూలభావమునాది దీనియెడల ప్రతినిధుల ప్రకటించురంగారాజుగారు మాడ తమ యభిప్రాయముతో శిక్షింపబడునని నమ్ముచున్నానని గౌ॥ గౌరంగారు ప్రకటించిరి.

హెయిలీగారు

రంగారాజుగారు సెంట్రల్ కమిటీవారికి ప్రోక్యుటరు మాత్రమిచ్చుచున్నా రని చెప్పిరి. సామాన్యపౌరుని స్వేచ్ఛకు ధంగ కరమగునది బిల్లులో నేమియులేదు. వివరముగా ఏజెంటులను ముందరలెని బిల్లు నియమింపబడును, యీ హోటలు విలాస మున్నంతమాత్రమున దానియర్థము సరయక కోర్టులు మూన్ తో శేషగారు మాత్రమే తలంపరాదనిరి. పీసెన్ గారు తెలిసిన యభిప్రాయమునుగూర్చి యుద్ధముయొక్క అనుభవమును బట్టి ఇంగ్లాండు పీసెన్ బిల్లు కావచ్చునని ఇంగ్లాండు సంగీకరించినవని హోటలు మొంటుగారు తెలిపిరి.

రంగారాజుగారు కాజును బలపఱచిరి. విలాసమును విచారించుటలో కోర్టు అంత తెలివితక్కువకనుక జాప్యపడల నేరమునామందుకు దగినవివేకము గలవలెనుట లేదు కష్టము. కాని సవరణకు తమయోక్షేపణ లేదనిరి.

సర్వాధికారి శేషగిరి ఆశ్చర్యగారు కా॥ గౌరంగారిని బలపఱచిరి. హె॥ పీసెన్ యన్ గారు ప్రతిఘటించిరి.

డా॥ నందలూర్ గారు గౌరంగారిని బలపఱచుటకు లేనగా హెయిలీగారు ప్రభుత్వమువారు గౌరంగారి సవరణ నామోదించిన రైల్వే చర్యను ముగింపజేసిరి.

గౌరంగారి సవరణ ఆమోదించబడెను.

పిమ్మట నితర సవరణలు త్వరత్వగ చర్చింపబడినవి. చాల సవరణలు పరిపూరించుకొనబడెను. చర్చలేక 3 వ కాజులు ప్రభుత్వముచే సంగీకరింప బడినవి. పీసెన్ గారుగారిచే నుపపాదించబడిన దొకటి ముఖ్యమైనది. దీనినిబట్టి ముద్దాయి తనకేసును నెవన్నుకోర్టుకు పంపునని విచారణచేయు మేనిస్ట్రీలు నడుగవచ్చును.

హెయిలీగారు

యీ సవరణ సంగీకరించుచు యందులకు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటుల సమర్థతను చులకనచేయుట ప్రయోగదని విశదపఱచిరి. బిల్లు కొన్ని ఆపొనలను కల్పించిడికావున సీసవరణ యంగీకరింపబడినది.

కడపటిసవరణ

కాజుగారు రుపపాదించిరి. ఈ సవరణను నియోగిగారు విశదపఱచిరి. ప్రతిపాసి హ్యూ మను స్థానిక ప్రభుత్వము లేక గర్భరుజనలచే కేసువారు పరిశీలించిన పిమ్మట కాంక్షను చేయవలెను. కాని ఆర్డరులను ప్రాసిక్యూషన్ చేయుటకు సాధారణాధికారము గల్గియున్న అధికారి కాంక్షను చేయగూడదు.

సవరణ త్రోసివేయబడెను. (46) వోట్లు ప్రతిజూలము ౫ ను 22 అనుజూలముగ నుండెను.

బిల్లులో కాజులు ఒకటి తర్వాత నొకటి చర్చ జరిగిన పిదప హెయిలీగారు బిల్లు నామోదించబడినదని తీర్మానము నుపపాదించిరి. హోటలు మొంటుగారు కాలయాపన మగునని గావోలు ప్రసంగింపలేదు. కాని రంగారాజుగారు లేచి కాసన సభ్యులందఱును ప్రతిజూలమును ప్రకటితమైన కొన్ని ఆపొనలను దిద్దిరి. బిల్లు కొత్తకాసనమును గావించలేదనియు ఉన్న చట్టము నే వికాలము గావించుచున్నది. వైస్రాయుకుకు సంబంధించిన నేరములను, సంబంధించిన నేరములను వేరవలెనుటలో సెంట్రల్ కమిటీవారు గావించిన యభివృద్ధిని చూపిరి.

జనుల పోగడ్రెసు కార్యముల చేయుట నులభముకాని యిట్టి కాసనము కుతంత్రములు పన్ను వారినికొనించుట కరసరము ("రహస్యపు కాసనమును అవసరమున కుపయోగించుచున్నార" అను కేక) బిల్లు క్రొత్తపులను దండించుట కేర్పడినది. కావున విడిబలమైన అధికారమును విస్తారముగ గల్గియుండవలెను.

డా॥ గౌరంగారు

బిల్లు నూత్రమునకు ఆక్షేపణ లేదనిరి. కాని నియమములు అతితీవ్రము నున్నవి. పిలగని శేరంబుముగ వచ్చి ప్రభుత్వము తరపున బిల్లు సవరణ పాసినపుడే ప్రయోగింపబడునని చెప్పిన రంగారాజుగారితో నే శిక్షింపబడును ఈ చట్టము యుద్ధసమయమున కాంతిసమయమునను గూడ యుపయోగించుట కేర్పడినది. వైగా వైనికర్తవ్యవహారములకు సంబంధించిన పెద్ద నేరములను సినిలక్యవహారములకు సంబంధించిన అల్ప నేరములలో కలగజుపుకేయనున్నది. ఈ రెండువిధములైన నియమముల వేరు కాసనములుగా ప్రభుత్వమువారు గావించునని నమ్ముచున్నాము.

బిల్లు యింగ్లీషు చట్టము ననుసరించుచున్నదని భ్రమపడే మాడవనియు గౌరంగారు చెప్పిరి. హిందూదేశము, ఇంగ్లాండుదేశముల సీరిగలు భిన్నములు. హిందూదేశములో ఇంగ్లాండులోనున్న ప్రభాభిప్రాయముల కట్టుదిట్ట మెక్కడో వ్యాధి విచారణ యుచ్చస్థితి యెక్కడో జాతీయ ప్రభుత్వ మెక్కడో బిల్లులో నింకను సవరణ కావలసినవి విశదముకాని నియమములు గలవు.

౧౦ 2-30 ల కాలము వాటిండున ప్రసేదెంటు తీర్మానమును వోటుకు పెట్టెను. సభ అధికారరహస్యముల బిల్లును సవరణలతో నామోదించెను.

సభ సోమవారమునకు నిలిచివేయబడెను.

22. కాశీ 21—యోజనల పొడవులను గుణించి
గుణములు 1 పెద్దయ్యలందు దేలు పబడినవి. భాగ్య

11-వ పేజీ చూడుడు

ఆంధ్రవత్తిక

1922 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 26-వ తేది

సోమవారము

దేవాదాయముల చట్టము: సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టు

ఈ చట్టము సెలెక్టుకమిటీవారి విమర్శనములకు పంపబడినను సంగతి చదవరులకు తెలియును. సెలెక్టుకమిటీవారు ఎన్నడగిన మార్పులను గావించరయిరి. మొదటి చట్టమున కెట్టి యాజ్ఞాపకములూ నూడవబడినో, అవి యన్నియు నిలిచియుండును. ప్రజల దృష్టాభిప్రాయమును గమనించియైనను, సెలెక్టుకమిటీవారు అనుకూలముగ మార్పుల గావించుటనియుండెను వారలు గావించరయిరి. కాని, ధనవంతులను నోరుగలవారికి మాత్రము, వీరు కొన్ని పాకర్లముల గావించి, వారి యభ్యంతరము లేకుండ జేసికొనిరి. ఇట్టి ఎత్తువలన చట్టమును ప్రజామృతము గావించుట యసంభవము. సెలెక్టుకమిటీవారు జేసిన మార్పుల నిమిత్త పరిశీలింతము. మతాధికారులు బ్రష్టిలు గరనియు, మతముల నీ చట్టము క్రిందకు దీసికొనివచ్చుట పాడిగాదనియు, స్వంత ఆస్తితో ఇతరులు జోక్యము గలుగ జేసికొన గూడదనియు, సెలెక్టుకమిటీవారి యెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యములో దెలుపబడెను. కాని, యీ వాదమును కమిటీవారు రంగీకరించుట లేదు. మతముల నందుచే చట్టమునుండి దొరిగించుటకు వీరొప్పుకొనకబోయిరి. అయినను మతాధికారుల యధికారములు మామూలు బ్రష్టిల యధికారములకన్న విస్తారమనియు, అందుచే లోకము కమిటీలకు మతములతో సంబంధ ముండగూడదనియు, మతాధికారి అదాయ వ్యయమును, సంవత్సరపు అక్కౌంటును, పంపుచుండవలయు ననియు, సరియగు అక్కౌంటులను నిలిపి వానిని ఆడిటు చేయించుచుండవలెననియు, సరియగు పరిపాలనము జరుగుటలేదని తెలిసినపుడు గాని శిష్యులలో కలుపు రటుల గోరినపుడు గాని, మతముల పరిపాలనమును మంచి స్థితికి దీసికొనివచ్చుటకు ఏర్పాటుల జేయవచ్చుననియు, సెలెక్టుకమిటీవారు నిర్ణయించిరి. కమిటీవారి యుద్దేశ మేమియో తెలియదు. మతములు మామూలు బ్రష్టులను పోలియుండనపుడు, అవి ఏతరగతి క్రిందకు వచ్చును? అవి మతాధికారుల స్వంతపు ఆస్తి గాదని వీరి యుద్దేశము. మతములు దేవాదాయ ధర్మాదాయముల క్రింద కెటుల వచ్చునో వీరు తెలుపరయిరి. సరియగు నిర్ధారణజేయకుండ చట్టమును నిర్మించుటవలన, అది ఎవరిని సంప్రదింపదలచుట. మతములతోను మతాధికారులతోను వారి శిష్యులకు దప్ప, ఇతరుల కెట్టి సంబంధ ముండనో, వాని పరిపాలనమునందు జోక్యము కలుగ జేసికొనుట కితరుల కెట్టి ప్రసక్తియందునో తెలియదు.

మతములకిచ్చిన ఎక్కుడు పాకర్లములనే, సెలెక్టుకమిటీవారు కొన్ని దేవాలయములకుగూడ బ్రహ్మదండెరి. ఈ దేవాలయములకు మినహాయింపబడిన దేవాలయములని పేరిడిరి. ఇట్టిదేవాలయములను నిర్ణయించుటలో, వీరు దొక్కినత్రోవ విచిత్రముగ నున్నది. చిత్తుచట్టములోనుండి వంశపారంపర్యము దేవాలయములను పేరుతో లింగింపబడెను. మినహాయింపబడిన దేవాలయములలో, బ్రష్టిలంద

రును వంశపారంపర్యపు హక్కుల గలిగియుండవలెను. బ్రష్టిలలో మెకర్లవారు గాకున్నను, దేవాలయములు మినహాయింపబడినతరగతి క్రిందకు రాజాలపు. ఈ నిర్ణయమునయినను, సెలెక్టుకమిటీవారు సాంతముగ నవలంబించరయిరి. మరియొక విభాగము గావించిరి. 1842-వ సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు దేవాలయములపై తమ యధికారమును వదులుకొనిరట. అటులజేయుటలో వంశపారంపర్యపు బ్రష్టిలులేని దేవాలయములలో, క్రొత్తగ వంశపారంపర్యపు బ్రష్టిల నేర్పరచిరట. ఇట్టి బ్రష్టిలకు ప్రత్యేకపు పాకర్లముల నొసగుటకు, కమిటీవారు పునరాశించిరి. అందుచే 1842 సంవత్సరమునకు పూర్వమునుండియు వంశపారంపర్యపు బ్రష్టిలుగల దేవాలయములను మాత్రమే, వీరు మినహాయింపబడిన తరగతిలో జేర్చిరి. మినహాయింపబడిన దేవాలయములపై, సెలెక్టుకమిటీవారి కింత కటాక్షమేల ప్రసరించెను? ఈ బ్రష్టిలలో కలుపురు జమిందారులును, గొప్ప భూస్వాములును గలరట. దేవాలయపు కమిటీల అధికారముక్రింద బనిచేయుటకు వీరి కిష్టముండదు. అందుచే నిట్టివారి సానుభూతిని కోల్పోవుచో దేవాలయములు పాడుబడునని సెలెక్టుకమిటీవారు భావించి, వీరిని కమిటీల పరిపాలనమునుండి తొలగించిరి. సెలెక్టుకమిటీవారియుక్తి నెంతయు కొనియాడవచ్చును. జమిందారులు, భూస్వాములు మొదలగు ధనవంతులను, సెలెక్టుకమిటీవారు భిమానింప జలచినయెడల, ఈ చట్టమును అసలే వదులుకొనిన కాగుండెడిది. ధనవంతులుగాని వారి పైనమాత్రము, దేవాలయపు కమిటీలు స్వార్థజేయుటయు, ధనవంతులతోలికి బోకుండుటయు, ఇదివరకకన్న నెక్కుడు అసంతృప్తికి కారణమగును.

దేవాలయముల పరిపాలనమును సంస్కరింపవలెనని, అన్ని దేవాలయములను సంస్కరింపవలయును. నియమము లన్నిటిని సమానముగ వర్తింపవలయును. ధనవంతులు దేవాలయపు ధనమును దర్శినియోగము జేయరనియు, తదితరులు జేసెదరనియు జలంప వీలులేదు. సెలెక్టుకమిటీవారు జేసిన మార్పులగాంచిన, చట్టముయొక్క ప్రయోజనములే గనపించదు. ప్రభుత్వమువారు దీని నుపసంహరించుకొనుట వివేకము. జమిందారుల, గొప్పభూస్వాముల సానుభూతిని కోల్పోయిన దేవాలయములు పాడుగునని తలంచునెడల, తదితరుల సానుభూతిని కోల్పోయినను దేవాలయముల కట్టినితయే సంభవింపవచ్చును. సెలెక్టు కమిటీవారు జేసిన మార్పులవలన, అనవసరముగ మరియొక ఏర్పాటుజరిగినది. ఈయేర్పాటు, ఎక్కుడు ధనవత్తమునకు కారణమగును. దేవాలయపు కమిటీలును, కోర్టులును చాలక వేరొక సెంట్రలు బోర్డును నియమింపవలసిన అవసరమేదియో గనుపించదు. ఇంగ్లండులో నిట్టిబోర్డులుగలవట. అందుచే, నిట్టిబోర్డులను హిందూదేశములో నేర్పాటువలయుననుట మిగుల యసభ్యము. బోర్డువలని ప్రయోజనమేమి? దేవాలయపు కమిటీలపై నిది తనిఖీజేయుచుండునట. కమిటీలు మతములను మినహాయింపబడిన దేవాలయములను పరిపాలించుటకు వీలులేదు. కాని వీనితో సరాసరిగ వ్యవహరించుటకు, సెంట్రలుబోర్డున కధికారముండవలెను. కమిటీలనుండి వచ్చుకొని అప్పీళ్లను, సెంట్రలుబోర్డు విచారించునట. సెంట్రలుబోర్డును, సెలెక్టుకమిటీవారు రివిన్యూబోర్డుతో బోల్చిరి. కాని రివిన్యూబోర్డు నిరుపయోగమనియు, దాని నెంతతరగతిలో దీసివైచిన నంతమేలనియు, దెలిపెడిసంగతిని సెలెక్టుకమిటీవారు వినియుండి లేదుగాబోలు! ప్రస్తుతము, కాజానికంతకును ఒకబోర్డు చాలునని విశ్వాసముపడినను, కొంతకాలమునకు పని పెరుగుననియు,

బోర్డులకేకము అవసరములగుననియు, వీరుభావించి, అందుకు సంబంధపడిరి. సెలెక్టుకమిటీవారి విచారణవలన గలిగిన లాభమేమియు లేకపోగ, ధనవ్యయ కారణముగ సెంట్రలుబోర్డుల నియామకమునకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నది.

సెంట్రలుబోర్డునకు కనీసము మువ్వరు సభ్యులుందురు. అయిదుగురు సభ్యులవరకుండవచ్చును. ఈబోర్డును నియమించువా రెవరు? ప్రభుత్వమువారే. సభ్యుల నెన్నికచే నేల నియమింపగూడదో తెలియదు. ప్రభుత్వముచే నియమితముగ బోర్డువలన, నెట్టిప్రయోజనముండునో ప్రజాభ్యుదయము నీబోర్డు వారెంతవరకు సరకు జేసెదరో యూహింపవచ్చును. మరియొకవిచిత్రము, బోర్డుసభ్యులు జీతములు పుచ్చుకొందురట. జీతములు అకర్మవంతములుగ నుండుటకు, అధ్యక్షులకు మాసమునకు 1200 రూపాయలును, ఇతరసభ్యులకు మాసమునకు 800 రూపాయలును ఏర్పాటుచేయబడెను. ఇందువలన మరికొన్ని యద్యోగములను సంపాదించుటకు అనుకూలమార్గమేర్పడును. దేవాలయముల సంస్కరణముమాట దేవుడెరుగునుగాని, దేవాలయములపై పెద్దబరువుపడును. సెంట్రలుబోర్డు వ్యయము కొరకు, ప్రతిదేవాలయమును తనరాబడినుండి 100 కి 1 1/2 వంతున బంపవలెను. కమిటీలవ్యయము కొరకుగూడ నంత మొత్తమును ప్రత్యేకముగ బంపవలెను. మొత్తముమీద 100 కి 3 వంతున వీని కొరకు దేవాలయముల రాబడి ఖర్చుగును. చిత్తుచట్టముక్రింద సర్టిఫైడు ఆడిటర్లచే దేవాలయములు తమతెక్కలను పరీక్షింపించుకొనవచ్చును. సెలెక్టుకమిటీవారు అట్టి యవకాశమునుగూడ తొలగించిరి. సర్టిఫైడు ఆడిటర్లుగూడ దేవాలయాధికారులతో లాలూచీ యగుదురని, సెలెక్టుకమిటీవారు భావించి, ప్రభుత్వమువారు రేర్పాటుజేసెడివారి ద్వారామాత్రమే ఆడిటుచేయించు కొనవలయునని గోరిరి. సర్టిఫైడు ఆడిటర్లపై సెలెక్టుకమిటీవారు లేని పోని యారోపణల గావించుట యనుచితము. ప్రభుత్వ నియమితులగు ఆడిటర్లుమాత్రము, నిజాయితీగనుండురని ఏల తలంపవలెనో తెలియదు. వీరు దేవాలయాధికారులయడ పగసాగింప నెంచగూడదా? ప్రభుత్వమువారి ఆడిటర్లకుని నియమించుటవలన, దేవాలయముల కెక్కుడు నష్టముండునని యూహింపవచ్చును.

చిత్తుచట్టమునందలి ఆక్షేపకార్తముగు ఏర్పాటులన్నియు నటులనే నిలిచియున్నవి. వోటరుల అర్హతలు చాల హెచ్చుగనున్నవని జేనుక తెలిపియుంటిమి. మదతాను కాసనసభ్యులను ఎన్నుకొను వోటరులకన్న, దేవాలయపు కమిటీల నన్నికొను వోటరుల కెక్కుడుయోగ్యతలు గావలయును. సామాన్య కాసనసభకు సభ్యుల నన్నికొను యోగ్యతగలవారే, పెరిటరుకమిటీసభ్యుల నన్నికొన నర్హులు. ఇందువిషయమై సెలెక్టుకమిటీవారి రెట్టిమార్పు గావించియుండలేదు. దేవాలయముల నిలువధనము నెటుల వెచ్చింపవలయు నను విషయమై చిత్తుచట్టములో జేయబడిన ఏర్పాటు, అత్యంతాగ్రహమున కవకాశమిచ్చెనని పాఠకులకు తెలియును. అన్నివైపులనుండియు ఇందువిషయమై ఆక్షేపణలు బయల్పడలేను. దేవాలయద్రవ్యము, దేవాలయపు పనులకొరకుగాక ఇతరపనులకొరకు వెచ్చించుట మిగుల ఆక్షేపకార్తమని సూచింపబడెను. ఇందువలన, దేవాలయముల యుద్దేశమునకు భంగముకలుగునని సూచింపబడినను, సెలెక్టు కమిటీవారి విషయమున కొంచెము మార్పుజేసినను, ఆక్షేపణలన్నియు నటులనే నిలిచియుండును. పై ప్రెసు సిద్ధాంతమును, దేవాలయములకు వర్తింప

జేయుట అనుచితము. నిలువధనముగూర్చి కోర్టు వారు విచారింపవలయును. నిలువయున్నదా యని ముందుగ నిర్ణయింపవలయును. దీనిలో కొంతభాగమును దేవాలయమునకు నిర్వహించు క్రిందనుంచి, మిగిలిన మొత్తమును మతముయొక్కగాని దేవాలయముయొక్కగాని యుద్దేశములకు భిన్నముగానట్టి, మత విషయములకుగాని, విద్యావిషయములకుగాని, ఇతర ధార్మిక విషయములకుగాని, వెచ్చింపవచ్చునని, కోర్టు నిర్ణయింపవచ్చునట. విద్యా విషయములేగాక, ఇతర ధార్మికవిషయముల క్రింద ఏదీ యయినను రావచ్చును. దేవాలయ ద్రవ్యమును ఆ ప్రతిష్ఠాపనలకొరకు వెచ్చించి వాని నింకను బాగుచేయుట భావ్యముగనుండును గాని, ఇతర భిక్షులకొరకు వాడుట యచితముగ నుండును. ఈసంగతిని దేవాలయముల సేవించువారికి దెలియుచో, వారు కానుకలను విశేషముగ నిచ్చుట మానుకొందురు. తమద్రవ్యము, ఇతరప్రయోజనములనిమిత్తము వెచ్చింపబడునని వారు గ్రహించుట చే, దేవాలయములయెడ వారి యుత్సాహము దగ్గి పోవును. అట్టిస్థితిలో దేవాలయములకు మామూలుగ వచ్చేది రాబడి చాలవరకు దీసిపోవుచో నాశ్చర్యముండదు. దేవాలయముల చట్టమువలన, ఉన్న గోడుగూడ చెడిపోవును. జన్మింపజూపూ హుహిం చెడి ధనరాసులు, కలలోనివార్తయగును. దేవాలయములు చక్కబడుటకు మారుగ ఇంకను ఊహించును.

ఇదివరకు సివిలు ప్రొసీజరు 92-న శైక్సన్ క్రింద కోర్టులచే దేవాలయముల పరిపాలనమునకు స్కీములు తయారుజేయబడెను. అట్టి దేవాలయముల కి చట్టము వర్తింపగూడదను సభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. కాని, సెలెక్టుకమిటీవారట్టి దేవాలయములనుగూడ ఈ చట్టము క్రిందకు దీసికొని వచ్చిరి. ఆ స్కీములను రద్దుజేయుటకును, మార్పుజేయుటకును, ఈచట్ట మధికార మిచ్చుచున్నది. మొత్తము మీద సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టు, చిత్తు చట్టమునందలి ఆక్షేపణార్హమగు ఏర్పాటుల నటులనే నిలిపియుంచి, మరికొన్ని సప్రదాయకములగు ఏర్పాటులను చేసెను. సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టువలన, చిత్తు చట్టము మరింత పాడయ్యెను గాని బాగుపడ లేదు. మదరాసు రాష్ట్రవాసులలో, సంస్కరింపబడిన చట్టము గాంచిన మరింత యసూత్వప్తి పెరుగుననుటకు సందియములేదు. ఈమారు శాసనసభలో నీ చట్టమును జన్మింపజూపూ హును మంత్రులును ఎటులనయినను పట్టుబట్టి శాసనము గావించెదరనుటకు సందియములేదు. కాని ఆ పక్షమువారి యపజయమును దేశమునకు సతతము జ్ఞాపకము జేయుచుండుటకుమాత్ర మిచ్చట్టము అక్కరకు వచ్చును.

బొంబాయి యూరోపియను ఉద్యోగులు

బొంబాయియందలి యూరోపియను యుద్యోగ సంఘమువారు పీలుప్రభువుగారికి పంపిన విజ్ఞాపనమును, లండను టైమ్స్ పత్రిక ప్రచురించినటులు, ఇంగ్లీషు మేను పత్రికకు తంతివార్త జేరెను. సోపము, ప్రస్తుతి మిచ్చేది తక్కువజీతములతో తొము సంత్కృతిపడజాలమని వీరు పీలుప్రభువుగారికి దెలిపిరి. తమ కింకను హెచ్చువేతనముల నిచ్చుటకు, హిందూదేశమునకు డబ్బుతేదనుట వట్టి మాటయని, వీరు నూచించిరి. మీదు మిక్కిలి ఉన్నతోద్యోగులను నిర్వహించేది భారతీయులకు మితిమీరిన జీతముల నిచ్చుచున్నారని, వీరు తమవిజ్ఞాపనలో తెలిపిరి. యూరోపియనుల జీతము విషయమై ఇండియామంత్రి సంపూర్ణ

భాగ్యత వహించవలెనని వీరు గోరుచున్నారు. పీలు ప్రభువువంటి ఇండియామంత్రి యూరోపియను యుద్యోగుల సభిమానించుట కుండగ, ఎన్నివిజ్ఞాపనలనును పోపుచునేయుండును. ఇండియా, పాడిబట్టెయని యూరోపియను యుద్యోగుల యుద్దేశము గాబోలు. ఎంతటి హెచ్చువేతనముల నిచ్చుటకయినను, హిందూదేశమునకు సామర్థ్యము గలదని వీరు దెలుపుచుండురు. పీలుప్రభువుగారును ఇట్టియుద్దేశముగలవారై యుండురు. సీనియెడల హిందూదేశము డబ్బుచాలక తంటాలుకడుచుండ ఉన్నతోద్యోగుల జీతములను హెచ్చింప బూచుదురా? మరల మెడికలుసర్వీసు, పోలీసుసర్వీసు మొదలగు సర్వీసులందు క్రొత్తయద్యోగులను నియమించబూచుదురా? హిందూదేశముకొరకు సర్వీసు లేర్పడుటకుమారు, సర్వీసులకొరకు హిందూదేశము నిలిచియున్నదని వీరి యభిప్రాయ మైయుండును.

హిందూదేశము : సరకుల గొనుట

పేరునకు హిందూదేశము తనకనుకూలముగ చోట, సరకులను కొనవచ్చునని యుండినను, విశేష భాగము బ్రతునుండియే చెప్పించుట తలస్థించుచున్నది. రైల్వేకొరకు పడునెనిమిది ఇంజనులను గ్లాస్కో కంపెనీకి ఆర్డర్ ఇయబడెననియు యూరపునం దితరప్రదేశములనుండిగూడ సప్లయ జేసెదమని దెలుపబడినను అవి త్రోసివేయబడెననియు దెలియుచున్నది. హిందూదేశమునందు దొరికెడు సరకులకయినను ఈదేశమున ఆర్డర్ నియవలయునను తీర్మానము ప్లేటుకొన్నిలు సభలో వెనుక నంగీకరింపబడెను. కాని, ఆచరణలో నాతిగ్ధానము ననుసరించుట లేదని, వెల్లడియగుచున్నది. బర్మా రైల్వేకంపెనీకొరకు బ్రటిషుకంపెనీతో కంట్రాక్టు చేయబడెనట. హిందూదేశమునందు టెండర్లనుగోరి, ఈ దేశమున కంట్రాక్టును చెల్లించెడివారు గలరేమోనని, విచారించి యుండలేదు. హిందూదేశపు కంపెనీలరేట్లను, రైల్వే బోర్డు కనుగొనియుండలేదు. ఇందుల కేవియో కారణములు గలవని, ప్రభుత్వసభ్యుడు సామ్రాజ్య శాసనసభలో జెప్పెను గాని, అవి విశ్వాసార్హములు గావు. హిందూదేశపు కంపెనీలు ఆర్డరులను చెల్లింపజాలవని, విచారింపకనే వీరు ఊహించియుండిరి కొన్నిలు తీర్మానములు తీర్మానముల దోషకుండగ, అధికారులచర్యలు వారి యిచ్చవచ్చినటులుండును. శాసనసభల తీర్మానముల కంటే విలువగలదో యూహించుట సులభము.

బర్మాదేశము : శాసనసభ

శాసనసభా బహిష్కార వాదులు రంగూను నగరమునందును, శాసనసభలో బ్రవేశించిన జాతీయవాదులు పెనునగరమునందును, ప్రత్యేకసభల గావించినటులు అస్సామీయేటుకు చెప్పు వార్త దెలుపుచున్నది. బహిష్కారవాదుల సభలో, ఉత్తమాగారు చక్కనిప్రసంగము గావించిరి. జాతీయ పాఠశాలలు ప్రభుత్వపు గ్రాంటులను దెచ్చుకొనుట యసభ్యమనియు, తమపై తామాధారపడి యుండవలయుననియు, స్వకేంద్రమందు నవ్యుక్తము కోల్పోయినవారికి ఇతరులనుండి తిరిపెముల నాశించుటకు హక్కులేదనియు, ఉత్తమాగారు హెచ్చరించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును ఖండించుచు, మితవాదులు సైతము దీని నిష్ప్రయోజకతను నిరూపించిరి. దెలిపిరి. నూతన సంస్కరణవిధానము బూటక మనియు, సంస్కరణములు ప్రజలసామర్థ్యమును శంకించుచున్నవనియు, ప్రజలు నోరెత్తకుండుట కిది ప్రసాదించబడెననియు, ఇట్టి ఎడమార్పులవెంట బరుగిడక స్వరా

జ్యసిద్ధికొరకు కృషిసలుపవలయుననియు ఉత్తమాగారు బర్మావాసుల గోరిరి. బర్మావాసులలో నూటికి ఆరురెండును ఎన్నికలలో పాల్గొని యుండలేదు. గాంధీమహాత్ముని యువదేశమును బర్మాసైతము నిష్కర్షగ కొనసాగించుచుండ, భారతీయులు త్యజింపబడిన శాసనసభలలో మరల ప్రవేశింప నెంచుట ఎంత గౌరవహీనమో, దెలుప నక్కరలేదు.

స్థానిక వార్తలు

రామదాసు నాటకము

మద్రాసు ఆమెమాన్సు కంపెనీవారు సిన్సిటివీజులు, డి. వెంకటరమణయ్యగారిచే రచింపబడిన రామదాసు నాటకమును, బ్రొండ్లూ హోల్ లో కడమహావీరముగ ప్రదర్శించి, సభ్యులను సంతోషపరచుట గావించిరి. పాత్రధారులందరూ, నాటక విజయమునకు తోడ్పడిరి. అందు యభ్యుక్తుగ తానీస పాత్రధారియగు బర్లార్ రాఘవాచార్యులుగారు రామదాసు శారాస్వతానుబంధ బంధువుడేమి, మరల పక్కాపాముకెండి శామదాసును గౌరవించునపుడేమి గనపరచిన భావతదర్శనము, రసాదిత్యము, మిగుల గణనీయములు. రామదాసు పాత్రధారియగు దొరస్వామి అయ్యంగారు తమ సంగీత మాధుర్యముచేతను, భక్తి పాఠశ్రవ్యముచేతను సభ్యులను రంజింపజేసిరి. రామకాస్త్రీ పాత్రధారియగు వెంటాచెలయ్యగారును, వీరమ్మ పాత్రను ధరించిన రామకృష్ణయ్యగారును, అన్ని యంతరములందు ఉచితరీతిని మెలగి, తమ శాశ్వతము గనపరచిరి. కక్కిరాను పాత్రధారియగు జేకాచారిగారును, రామలక్ష్మణ పాత్రధారులును తమగలవాడును తమ తమ పాత్రలను హృద్యతముగ నిర్వహించిరి. గా. సి. వి. రామస్వామి అయ్యంగారు యాజమాన్యము వహించిరి.

ప్రజాబంధు

సంపాదుకుడు ఆ. రంగనాథం మొదలియూర్ గారు (బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి)

ప్రజాబంధు ఆనువృత్తిక క్రొత్తగా సాంప్రభావలోయూ వెల 9 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు చెన్నపురిలో వెలువడినది. మొదటి సంచికను కృత్జితతో నడుకొంటిము. చెన్నపురిశాసనసభాసభ్యులలోకొకరును వెనుక దివ్యూటీకల్పరథ పదవికి రాజీనామానిచ్చి అనిదిసెంటుగారిహోమూలులలో చేరినవారుగూ ఆ. రంగనాథం మొదలియూర్ గారు (బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎల్.) యాపత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నారు.

ఈపత్రికకు సంకల్పనము చందా రు 1-0-0 మాత్రమే. మాక్సిమెలలో మాసమునకు రెండుసంచికలను ప్రకటింప నుద్దేశించియున్నారు. (కమముగా వారపత్రిక చేయవలయున్నాడు. వాని కంతకును పాత్రులప్రోత్సాహ మాధారమై యుండును. ద్వితీయండలములకు సంబంధించినవార్త లీపత్రికయొక దధికముగా నుండును.

“మీనేజరు ప్రజాబంధు, 9 ఆర్మీయనువీధి, బార్జిటవును మదరాసు” అని వ్రాయవలెను.

రు. 12,00,000 లు చోరీ!!

ఒక రాయబహదూరుగారియింటిలో కలకత్తా, ఫిబ్రవరీ 28:— రాష్ట్రీయశాసనసభ్యులగు రాయబహదూరు కాకినాడసింగుగారియింటిలో 12,00,000 రూపాయలు చోరీయయ్యెను. అందులో 500000 రూపాయలు భూమిములును, 200000 రూపాయలు ప్రాంతములును, మిగత 400000 రూపాయలు నోట్లు కొంతభవముకొంత యుండినవి గత 18 వ తేదీనాడు జరిగెను. ఆరోజు రాత్రివిధుమాదగారును, వారిహుదారులు ఇంట నుండలేదు.

ఒక మరణ వార్త

కలకత్తా, ఫిబ్రవరీ 28:— జనవరి 18-వ తేదీ తక్షణరతనహోయనందన, దుబ్బుధారము నోర్యకాలక రేడి కస్తాకాగడ నిన్నటిరోజున హృదయము ప్రతి చనిపోయిరి.

విదేశ వార్తలు

పరాసుల ఉద్దేశ్యము

క్రొత్తసంధి జేసికొనెదరా?

రూరలో బ్రిటిషువర్తకుల ఆక్షేపణ

లండన్, ఫిబ్రవరి 23:— బెర్నాయిట్సు సంధికి అనుబంధముగ రూర పరిస్థితులను ఆధారముగ జేసికొని పరాసులు క్రొత్త సంధి జేసికొను ఉద్దేశ్యమును తెలియచున్నది. రూరలో ప్రాంత-తెల్లియనుల పాలనను ప్రవేశపెట్టబడు ననుకొనుచున్నార.

రూరలో ఇప్పుడు ఇనుపదారులను ఆంధ్రప్రదేశ్ పాలనముగ నడుపుచున్నారు. పరాసులు, తెల్లియనులు ఇటలీ గలిసి రూరనియము ముగిసిపిదప తెల్లియప్రభుత్వముతో ప్రత్యేకముగ సంధి జేసికొనెదరను వదంతులు గలవు. ఈసంధి ఇతర మిత్రమండలిసంఘము బడయు ననుచున్నారు.

జర్మనుల ఇనుపవర్తకములు

తటస్థదేశీయులతో జేసికొన్న

క్రొత్తావ్వను రద్దుజేయుట

స్టూర్స్, ఫిబ్రవరి 23:— పరాసులవై తటస్థదేశీయులకు కోపము తెప్పించుటకు తటస్థదేశీయులతో ప్రస్తుతము చేసికొన్న క్రొత్తావ్వను రద్దుజేసికొని ఆ ఇనుపవర్తకు సంతకు స్థానికోపరొగము నిమిత్తమే విసియోగించుకొనుటకు జర్మనులు నిశ్చయించిరి తెలియచున్నది.

రూరప్రదేశమందంతటను జర్మనులు కమల ఉద్యోగుల పోనే అందరను పరాసు ఉద్యోగులనే నియమించుటకు పరాసులు నిశ్చయించిరి.

రైతులందఱు (మంచి ఆధినివేళపు సేనలు ప్రత్యేకించినట్లు తెలియచున్నది.

గనుపనివాండ్రసంఘములో జేరిన 200 మంది హెచ్చెలుదగ్గరనుగ్ని గనిలోకి రావీనులేదు, పనిలేనివారిలో 144 మంది నిన్నటిదినము పనిలోజేర్చుకొనబడిరి.

తపాబ్యారా విమరూరితమును ప్రాజాపాయకమును అగు ప్రతేతమంద్రుత్తులను బంధించుటకు పూర్వమునైకవృత్తిలో నున్నవృత్తి యొకడు చంపయెత్తించెననుచేరమునకు పోలీసువాచే అరెస్టుజేయబడెను. ఇతడు తనసేనమును ఒప్పుకొనెను.

హిందూదేశమును కేంద్రస్థానముగ జేసికొని మధ్య ప్రాచ్య దేశమునంతను బ్రతుగు గ్రహించుటకును నూయెజుకు రూరముగ బ్రిటిషువర్తకముతో ఉపద్రవములో నున్న దేశములను రక్షించి సహాయమొనర్చుటకును ఒక విధానమునునూచించిరి. సురక్షించబడినదేశములలో హిందూదేశము ఒక్కటియు ఏకాకిగ నుండదు. ఇతర ప్రదేశములతో సహాయముగ నెంచబడును. ఈ విషయమును తీరుణము ఆలోచించవలె నను చున్నారు.

ఉత్తర చీనాదేశమునకు ప్రోవుసేనలు 1923-24 వరకు పోతుండ ఆపుచేయబడినది కాకాస్తాంబుపోపియండి విడుదల జేయబడి-మొసే మూల్క కేసును.

యుద్ధమునుగో ఇండియాలో నైనికచర్యలను కప్ప పను నైనికోద్యోగులను, వైశ్యాధికారులను, వీరు చనిపోవుటకు వారివై ఆధారపడిన వానలకు వారిసహాయార్థము 1920 ఏప్రిలునుండి ఇండియా నైనికోద్యోగుల లాభమునిమిత్తము యుద్ధ పరము లీయబడును.

ఇండియాలో ఇనుపదారులకు 400 ఇంజనులు గ్లాస్కోవం పెసేవారు సప్లయజేసెదరు. మరికొన్ని ఇంజనులుగూడ వీరే సప్లయజేసెద రనుకొనుచున్నారు. మొత్తము 250000 హీనులు, విలువగల ఇంజనులను సప్లయ జేయవలసి యుండును. ఇతిరఖండములకుగూడ వీరు సప్లయ జేసెదరు.

లండన్, కాంస్థ, బర్మింగ్హాంప్రేస్టులనుండి సంగీతములను వాయనా ర్థవ్యాసా జరిపెదరని తెలియచున్నది.

కెనియాసమస్య

సీతారామాచార్యుల వారిని అరెస్టుజేయుట

విషమపరిస్థితులు

మైప్పుపత్రికా విలేఖరి నెయిరోబీనుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—

‘వీక్లీ డెమోక్రాటు’పత్రికా సంపాదకుడు సీతారామాచారి గారిని అరెస్టుజేయుటచే చాల ప్రచలనము బయలుజేరెను. కెనియా శ్వేతముఖుల కిలము నీతివాద్యముగ నుండెనని (వాని న దూషణలని ఆచార్యులవారు అరెస్టుజేయబడిరి. కెనియా ప్రజలకోరికవిదా ఆచార్యులవారిని ప్రవాసమున కంపనలెసెనని.

మొదటనే మరగునవు కాన్యోటరబీ (వధాన మతనురవు నకు ఇట్లు రంజితం వెను.

“పరిస్థితులు చాల చిక్కులుగ నున్నవి. ఏమిచేయవలసి నదీ అధి:వేళపు ప్రభుత్వము వారిని అరెస్టుప్రభుత్వమువారిని కనుగొని తెలియజేయుదు”

నియోజకాధికార విషయమును, కలసనుగూర్చియు అధినివేళపు ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రయత్నములను మానుకొన్న గాని యూరపియనుల కక వెక వెకను ఎటుల పరిణమించునో తెప్పటకు వీలులేదు. కాని పరిస్థితులు విషమదశకుం దున్నవి. భారతీయులుగూడ తమ కోరికలను ఇ: నెంతమాత్రము తగ్గించుకొనకాల మనుచున్నారు.

వి అండు ఓ కంపెనీవారు 18,000 టన్నుల బరువుగల 4 గు నాళులను నిర్మించెదరు. ఇందులో ప్రయాణికులను ఆన్వేషి యానుండి న్యాయజుకెనాలవరకు పయనముజేసెదరు. ఈ నాళులు ఇండియాకు ప్రాచ్యదేశములకుగూడ బంపబడును.

పోయిన సంవత్సరము బ్రిటిషుఎగుమతి వర్తకములో స్పష్టమగులాభ ముండెను. మొదటి మూడు మాసములకును నూటికి 35 శతముతో ప్రారంభించెను. పోయిన మూడుమా సములలోను నూటికి 25 చొప్పున తగ్గింపబడింది.

ఫ్రెంచి నీకేటుసభకు డిమోగోగారు అభ్యర్థులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

విదేశ విప్లవకారులు

ప్రీస్తేటు నైనికులయుక్తి

లీకెల్లుఅర్ధరాత్రి ఫిబ్రవరి 23:—విదేశ ప్రీస్తేటు పోలీసు వారు అర్ధరాత్రి డబ్లినులో ఒక రహస్యపు ఇంటిలో ప్రవేశించి ఇరెస్టులకు మొదటి పటాలమును బట్టుకొనిరి. ఇందులో 5 గురు విప్లవకారులునున్నారు. ఇంకొక 15 గురు విప్లవకారులు అరెస్టు జేయబడిరి. ఇంకను దాడి సల్యుచున్నారు.

డివెలరాగారు బట్టుబడలేదని డబ్లిను నైనిక కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి

వై నాయకులను బట్టుకొన్నపుడు ఇరెస్టులకు నైనిక నాయకులు సభజేసియుండిరి.

వై వెను ప్రభువు ఇల్లుకు దోచుకొని మంచవామ్యులను అయధమున తిహారులను గొంపోయిరి.

గర్ జాక్ కేసుగారి ఇల్లు తగులబెట్టబడెను.

విదేశ సుంకములు

ప్రీస్తేటు ప్రభుత్వమునకు అవలిదేశ నుండి వచ్చు సరుకుల వై సుంకములను ఏప్రిలు మొదటితేదీనుండి ప్రీస్తేటు ప్రభుత్వము వారు కనులుజేసెదరు.

నూరుకోట్ల డోలరువరకులను అంగ్లోఅమెరికను ఋణమును తీర్చుటకు బ్రిటిషువారు బారీజేసెదరు.

లా సే ను స ం ధి

రేపు, 24 తేదీని అంగ్లోరా అసెంబ్లీవారికి దాఖలు చేయవలసిన తీర్మానములను కమిటీసభ వారికి సమగ్రముగా చర్చముగియును.

పిదప అసెంబ్లీవారు చేయదలచుకొన్న సదుపాయములను మిత్రమండలికి తెలియజేసెదరు. వీరివరకులను మిత్రమండలినిరా కరించిన అసెంబ్లీవారు తమఇష్టము వచ్చినచర్యను జేసికొను అధికార ముండునని తెలియజేసెదరు.

కవున్సెలు హుండీలవిక్రయము

మైప్పుపత్రికాసంపాదకు డిల్లు వ్రాయు చున్నాడు: ఇంగ్లాండు బ్యాంకును ఇండియా కార్యాలయమువారికి ఏజంట్లు మూతముగనే తలంచవలెను. ఇండియా కార్యాలయమువారి విధానముతో వీ: కనిలేదు. సామ్యము బంపవలసినవ్యవస్థలు రూపొందిల్లలను ప్రత్యేకముగ లండనులోనే విక్రయించిన ఇండియాకు లాభమా? ఇండియాలో బ్రిటింగ్బిల్లులను కొనుగోడగ ఏర్పాటుజేసి: లాభముగనుండునా? ప్రభుత్వమువారి తరపున ఇంపీయలు బ్యాంకు పనిజేసిన ఇండియాకార్యాలయము వారితో సమాముగ పనిచేయలేకపోవునామని ఆడుగుచున్నారు

యునైటెడ్ స్టేట్సులో న్యాయార్థమండల దొంగనాణెములను తయారుచేయు సంఘములు బహుశాడముగా బయలుజేసెనవి. ఈసంఘమువారందరను మొత్తముగ, లివర్పూలు హోంబర్గ్ నేపిల్సు హోంబర్గ్ న్నా, ప్రాంసు, ఆస్ట్రియా, ఈజిప్టులలోను బట్టువడిరి. దీనివలన ఈసమస్య అంతర్జాతీయరూపమును దాల్చిననుకొనుచున్నారు.

పందెములను వేయువారలకు వన్నజేయవలెనా లేదా యను విషయమును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించు చున్నారు.

ఎడరన్ పర్వత ఆరోహణసంఘముతాలూకు సామ్యము 1400 హీనులను బార్లన్ థాంప్సన్ అనులేఖి హరించినందులకు 12 నెలలశిక్షవిధింపబడెను. ఈసామ్యునంతను ప్రాంసుకుై థాంప్సన్ గాడ, వినియోగించిరి.

చీనాసమస్య

హంగ్ హే, ఫిబ్రవరి 24:— చీనా కల్లోలపు స్థితులను అన్ని జాతీయనర్తకసంఘమువారును చర్చించిరి. ఇప్పుడు అజే పనిగనున్న ఆల్బర్నిసితులు అపాయకర మని తీర్మానించిరి. దేశములో వర్తకమంతయు నిలిచిపోయినదనిరి. దీనికి కారణమునైనికులు బంధిపోయిదొంగలు కొల్లగొనుటయే వాషింగ్టనులో నిర్ణయించిన సిద్ధాంతమును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రతిబంధము గలుగుననిరి.

భారతసామ్రాజ్య పోలీసు ఉద్యోగులు

ఇండియా కార్యాలయమువారు వైఉద్యోగమునకు అశమము 11 గురు ప్రోవేషనులను నియమింప నుద్దేశించుచున్నారు. దరఖాస్తులను బంపవలయునని ప్రకటించిరి. అభ్యర్థులు 20-28 ఏ.డల్లంలోపుగ నుండవలెను. వాజ్యయపరిక్షయందరగాని అభ్యర్థులు ప్రభుత్వపు సేనలలో కమిషనుహోదానైన కలిగియుండవలెను. లేదా రాయలు విరివ్ కాకాప్రేబ్యులీతో అశమము జల్లాశస్సెప్పర్వహోదాకు తక్కువగాని ఉద్యోగమునైన జేసియుండవలెను.

సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతము

బొంబాయివారి పిజ్జప్రి ‘మైప్పు’ పత్రిక బొంబాయి సంఘమువారి విజ్ఞప్తిలో కొన్ని సంగతులను ఇట్లు ప్రకటించుచున్నది:—

జీతము చాలాపోవుటచే సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు సంతృప్తులుగ నుండుటకు వీలులేదు.

ఉన్నత కాఖలయందు పనిచేయు భారతీయులకు అధిక జీతముల నియ్యుచున్నారు. లేకున్నచో మాకు తగిన జీతముల నియ్యటకు వీలుగ నుండెడిది. మాకు తగిన జీతము నియ్యటకు వీలులేదన్న ఈ కారణముచే మేమంగీరించబాలము భారత జీతముజేతలు ఉద్యోగములన్నిటియందును భారతీయులను పుట అసాధ్యులుకొనుచున్నారు. వీరి అసంతృప్తికి ఏర్పరే పోవుటకు అట్టి జీతమే కారణము. ఉద్యోగములను భారతీయులతో నింపుకాలమున యూరపియనుల జీతములకు ఇండియా కార్యదర్శియే ఉత్తరవాదిగ నుండవలెను.

ఒక బందిపోటు

గంగూను, ఫిబ్రవరి 23:— టాంగా గ్రామమున బంది పోటు జరుగునని తెలిసి పోలీసువారు బహుళాగతగ కాచుకొని యుండిరి. ఇంతలో బందిగుంపు ఊరిలోనికి రావొచ్చెను. పోలీసువారు తుపాకులతో గాల్చగా ఒకనికి బెబ్బరిగిలి గాల్చెను ఆయ్యెను. దొంగ లాభినిజేనామెత్తుకొని తమనివాస ముగిరి అడవిలోనికి పరుగులిడిపోయిరి.

బావు కీళ్లము	30	డి.గ్రేలు	180-0-0
తొట్టికీళ్లము	20	డి.గ్రేలు	180-0-0
సింహంమారుక్కు	20	డి.గ్రేలు	180-0-0
దిబ్బా	16	డి.గ్రేలు	115-0-0

జూ బు లు

శ్రీ తిలక్ జాతీయవిద్యాపీఠము. తెనాలి

శ్రీ చంద్రమూర్తిపున్నయ్య పాఠశాల పాఠశాల

నేడు తెనాలి శాశ్వతము శ్రీమంత్రి జిల్లాలోని శాశ్వత గాన కమలమారుని వివాహసంబంధమున రు 116/అన్న బహు

శ్రీయత సంతా చినవెంకటప్పయ్య గారు మూడు యక్ష రంభామిని విద్యాలయమునకు భర్తయ్యగా నిచ్చిరి.

వైద్యార్థులకు మానందనము నర్పించుచున్నాము.

ఇటీకాల సూర్యనారాయణ

కార్యదర్శి 22-2-23

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘము

గయ దేశీయమహాసభవారి తీర్మానము ననుసరించి నెల్లూరుమండలమున ప్రభుత్వము గలిగించుటకు ముఖ్యముగా కానసోలంపున తీర్మానమునకు వలయు స్వచ్ఛందసేవకులను జేర్చి తిలక స్వరాజ్యభిక్షి భగము కనులుచేయుటకు ప్రచార పలు విధిగా కావలసియున్నాడు. మండలసాయకులు కారా గారమునుండి ఇటీవలనే విడుదలయై వచ్చినందునను ప్రభుత్వము కొందరు అసాక్షిగము పాలెనందునను ప్రచార భారము యువకులపై పెక్కువగా నున్నది. ఇతరులు అర్థిశిక్షితుల మిక్కిలి హిసమై ప్రచార మొనర్చు భక్తులకు కిక్కిన యెక్కువగా ప్రస్తుతము తోడ్పడవలెను. కాన జీవనశీలకల సంపన్నులు ఉదారులు ల్యాగులు యాధర్మయధమున ముందుకుటికి సాయ ముచేయ వేడుచున్నాము.

కాని కేవలము నిరాధారతై శేకసేవయే వృత్తిగాగల మహాసభావులకు క్షేత్రంపన లేక సాయము చేయుటకు జిల్లా సంఘము సర్వశక్తుల వినియోగించి కృషిచేయగలదు. మహాత్ముని కారాగారవాసమున వలకుక దేశీయసభవారి ఆజ్ఞలను శిర సావహించి ప్రస్తుతవిషయస్థితిని మనమండలస్థితిని గమనించి ప్రతి వారును తమకు వీలైనంత సాయము చేయుట భర్తయని విన్నవించుచున్నారము. సేవారత్తులు దయచేసి స్వయముగా గాని వుత్తరముల మూలముగాని కార్యదర్శులతో సంబంధించిన విధి రముల బడయగలరు. స్వచ్ఛందసేవకులుగా చేరగోడయోధులు ప్రమాణప్రములకు వ్రాస్తూప్రార్థితులు.

స్వరాజ్యకార్యాలయము } చ. వె. శృష్ణ
నెల్లూరు } సంయుక్త కార్యదర్శి

సూజీను పద్మనాయక పాఠశాల

ఈపురము కృష్ణామండల పద్మనాయక ప్రభువులకు ముఖ్య స్థానమైన విషయమందుకు నుదితము. ఇట్టి పురమున స్వసంఘ విద్యాభివృద్ధికారకు నుమారు తి సంవత్సరములక్రిందట ముఖ్యము గా తేలప్రోలు జమీందారుగారి ప్రోత్సాహముచేతను పురము నందుగల యితర ప్రభువర్గుల ఆహ్వానముచేతను పద్మనాయక పాఠశాల అనునేయతో నొక పాఠశాల నెలకొల్పబడినది. ఈ పాఠశాలను కొంతకాలము శ్రీ తేలప్రోలురాజుగారును తదు పరి కొంతకాలము శ్రీ ఉయ్యూరు రాజుగారును పోషించిరి. ప్రస్తుతము శ్రీకృష్ణమండల పద్మనాయక సంఘమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్నది. జిల్లాయంతుగల పద్మనాయక సంఘాధి మానులై రు సంఘమందుగల వీరవిద్యాధుల విద్యాభివృద్ధికార కు తమకు సంవత్సరముకు వచ్చు రు 100 అు రాబడిమీద ఆర్థిక యాపాయి చొప్పున చందాలు దయచేయించుటకు తీర్మానించ బడియున్నది. గతసంవత్సరము లాలాకాలవారిగా వసూలుచే యుబడిన మొత్తం రు 7241-8-5 ఇందుకు సాలుసరి ఖర్చు భోజనములు రు 2758-8-0 నూలు జీతములు రు 671-8-0 నాకర్ల జీతములు రు 782-10-0 పుస్తకములు వగైరా రు 285-10-6 దుస్త్రులు వగైరా రు 571-2-0 ఇండ్ల అద్దెలు రు 185-0-0 ప్రచారము వగైరా ఖర్చులు రు 416-14-0 అయిన మొత్తం ఖర్చు రు 5621-4-6 నిలక సాము రు 1619-14-11.

ఈపాఠశాలయందు ప్రస్తుతము 30 మంది బాలురు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. తగిన వసతులన్నియు సేర్పరచబడినవి. బాలురు నికసింబుటకు ప్రత్యేకభవనము నొకదాని సేర్పరచి భోజన వసన విద్యాద్యవసర కార్యములన్నియు పాఠశాల పాలక సంఘమువారు నిర్వహింపుచుండ పాఠశాల దినదినాభివృద్ధి బొందుచున్నది. కాన కృష్ణామండలమందును యితరజిల్లాలయందును గల స్వసంఘాధిమానులెల్లరు అభిమానించి తాము దయచేయుచు సంవత్సర చందాలు దయచేయించి యాయుద్యమమును నిర్వహించు సంఘమువారికి తోడ్పడుటకు మిక్కిలి ప్రోత్సహించుచున్నాను. సంఘప్రేయోధిలాసి.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

గుంటూరుజిల్లానుండి అమాత్యుదాబాదు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా వెళ్లిన ఈదిగువ పేర్లగు వారికి కాంగ్రెసునిపొద్దు లు పంపవలసియున్నదిగాని వారియొక్క సరియైనవినిసామాను తెలియలేదు గాన వెంటనేమాట వుత్తరములద్వారా తెలియపరు పడవడెదము. వారు తెలిపిన విలాసముప్రకారము కాంగ్రెసునిపొద్దులు పంపెదము.

- ౧ కాంబాజూడ్డ వెంకటనరసింహ రావుగారు.
- ౨ అయలూరు బాబురావుగారు.
- ౩ యేమారి పేరయ్యగారు.
- ౪ యమ్. సాంబయ్యగారు.
- ౫ చినరామా నాయుడుగారు.
- ౬ వాసిరెడ్డి పార్థసారథిగారు.
- ౭ కొల్లిపర సత్యనారాయణ మూర్తిగారు.
- ౮ దివాకరుని కుబ్జారావుగారు.
- ౯ యస్. వెంకటేశ్వర్లుగారు.
- ౧౦ వూటుకూరి కమలాంబుగారు.
- ౧౧ బొమ్మశెట్టి చినఅమ్మాయిగారు.
- ౧౨ చతుర్వేదుల సత్యనారాయణగారు.
- ౧౩ పి. వెంకటేశ్వరరావుగారు.

మద్ది రాధాకృష్ణయ్య, కార్యదర్శి

ఒంగోలు కాంగ్రెసు సంఘము

1 ఒంగోలు పట్టణకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగారు శ్రీ యత ధారా గోపాలకృష్ణిగారు కొనిన లై సెజలు ఖరీదును ఆమోదించుచు లెక్కలను సరిచూచుటకు శ్రీయత పాంచాళ వరపు వెంకటసుబ్బారావుగారిని తోరి వారు ఆమోదించిన యెడల కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల ఆమోదమే యని తీర్మానించడమైనది.

2. ఒంగోలు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమునకు కద్దరు మాప రింటెండెంటుగాను కార్యదర్శిగాను ఒకరినే యెన్నుకొన వలె ననియు, వారికి గౌరవ వృత్తికింద నెల 1-3 రు 15 నొసగవలె ననియు తీర్మానించడ మైనది.

3. ఒంగోలు కాంగ్రెసు సంఘముచే వెడలు ప్రతినిధులకు (జిల్లా సంఘరాష్ట్రీయ సంఘ, కాంగ్రెసు తదితరుల సభలు) అగు వైలు చార్జీలు మొదలైనవి ఒంగోలు కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక సభ్యులు కాంగ్రెసు సంఘ నిధిని బట్టి యిచ్చుచుండవలెను.

4. ఖద్దరు ఒంగోలు పట్టణములో తయారు అయినదానికి మాత్రము మృగములమీద పరీక్షించి, పట్టణ ఖాది నూపరెంటు గారు మొహరుచేసి సర్టిఫికేటు యివ్వవలసినదని తీర్మానించెను.

5. శ్రీయత పాంచాళవరపు వెంకట సుబ్బారావు గారిని పట్టణ కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ఖాది నూపరింటెంటు గా యెన్నుకొనడ మైనది.

6. శ్రీయత రామదత్తయ్యనాయుడు వెదవు వెంకట సుబ్బయ్యయ్యగార్లు కార్యనిర్వాహక సభ్యులనుగా యెన్ను కొనడమైనది.

7. ఖద్దరు వర్తకులనుండి వారి వ్యాపారస్థితినిబట్టి కొంత భవము వసూలుచేయుటకు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు వారికి అధికారము యివ్వడమైనది.

8. ఒంగోలు లాలాకా తనిఖీదారు యేర్పాటుయై లాలాకాలో తయారు కద్దరును తనిఖీచేయుటకు యేర్పాటులు జరుగువరకు అట్లు ఖద్దరు తయారు చేయించేవారి జరఖాస్తుల పైని అట్టి కద్దరును కద్దరుగా ప్యాసు చేయించుటకు గాను యెవరినైనా యొకరిని నియమించుటకు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభ్యులను అధికార మివ్వడమైనది. అట్టి తనిఖీకి అయ్యెడి సుబుగు ఆత్యవసరఖర్చులను ఆయావర్తకుల వద్దనుండి రాబట్టు కొనుటకు కూడ కార్యనిర్వాహకసభ్యులను అధికార మివ్వడ మైనది.

9. ఈ సంఘమునుండి వెడలు ప్రతినిధినిధియు సంఘము నుండి కర్చులు తీసుకొని తీరవలయును.

10. 1922-23 సంవత్సరములో పనిచేసిన కార్య, గమయ కార్యదర్శులగు ధారాగోపాలకృష్ణి, చెరువు వెంకటసుబ్బయ్య కాన్తులిగార్ల సేవకు మందనములను నూతన కార్యదర్శిగా రగు మ|| కా|| శ్రీ వెంకట సుబ్బారావు పంతులుగారికి అభినందన ములు ఒసగుటకు తీర్మానించడ మైనది.

ఒంగోలు } పాంచాళవరపు వెంకట సుబ్బారావు,
22-2-23 } కార్యదర్శి, ఒంగోలుపట్టణకాంగ్రెసు సంఘము.

శ్రీహనుమద్గ్రంథాలయము రాత్రిపాఠశాల, నారాయణవరం

ఆంధ్రపత్రిక ఫిబ్రవరి నెల 20 వ తేది ముగియవరము సానిక వార్తలలో వై హెడ్డింగులో ప్రచురపరచిన ఆంకితులు కార్యస్థాపనముననుండి వెలువడినవి కావు. అందులోన ఆంకితులు ఏమైనవి కావు. 1923 సం. ౧౦ ఫిబ్రవరి 4 వ తారీఖున జరిగిన ఏవీరంగంసభలోని తీర్మానములు యాక్రింద చూపియున్నాను.

తీర్మానము

1. కారా గృహ విముక్తులయిన శ్రీయుత పి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు మరల వారి కార్యములను పూనుకొనుటకు యాభ్య కలంకరించినందుకు యాసభవారు వారికి కుస్వాంతము ప్రసాదించుచున్నారు. (ఈ తీర్మానము యేగ్రీవముగా ఆమోదించడమయినది.)

2. ఈ సభవారు శ్రీయత సానా రంగభావ్యం శ్రేష్ఠి గారిని 1921 సం. డిసెంబరు నెల 19 వ తేదిమొదలు 1922 ఫిబ్రవరి 4 వ తేదివరకు జమా ఖర్చులు అడుగగా జమ దూ. 980-5-3 ఖర్చు రు. 1008-14-10 లయినట్లు తెలిపిరి. యందుకు జమా ఖర్చులు మొత్తముపట్టి యిచ్చియున్నారు.

3. శ్రీయత రంగశ్రేష్ఠిగారిని వారి అధీనమందున్న కృతు లెక్కను కొరవడమైనది. లెక్కపుస్తకము (Cash book) వారికి యీ దివము లెక్క తయారుచేయుటకు యివ్వడమైనది. ఫిబ్రవరినెల 81 వ తేది బుధవారమునాడు ఈ సభవారికి, శ్రీయత రంగశ్రేష్ఠిగారు యివ్వవలసినట్లు కొండవయినది.

జమాకర్చు వివరములు

జమ

చందాలు రు 458-0-0, రంగకాయ రు 180-0-0, కిరణ నాయలు అమ్మకం రు 146-11-0, కొ. వెంకటసుబ్బయ్య రు 55-0-0, విద్యాకాఖివారి గ్రాంటు 104-12-0, కిరణనాయలు అమ్మ 8-5-6, డిటా 1-15-6, చిల్లర అదాయములు 5-9-3, ఆర్. వి. వెదుమాళ్లుశ్రేష్ఠి 25-0-0, పి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి రు 15-0-0. నిల్వ రు 17-9-7, మొత్తం రు 1618-14-10.

ఖర్చు

సిబ్బందిజీతములు రు 541-8-5, బహుమానములు 44-0-0, దీపములు 72-8-0, కాయితములు 20-7-0, కిరణనాయలు 66-0-0, వార్తాపత్రికలు 54-12-0, పుస్తకములు 86-4-9, కంటింకెంటు 25-13-7, డిటా 24-10-0, తపాలు రు 8-9-9, బుడిచాడుగలు 28-1-0, చిల్లర 4-9-0, బహుమానములు 29-12-0, పూసలకుప్పసామి 1-2-0, నారాయణాచారి 1-2-6, ఆదివారాయణ 25-0-0, యం. శ్రీనివాసాచారి 6-0-0, సానా రంగంభావ్యం శ్రేష్ఠి 25-10-4, కిరణ నాయలు రు 8-5-6, మొత్తం రు 1018-14-10.

యం. శ్రీనివాచారి, అధ్యక్షుడు 4-2-23.

II

1923 సం. ఫిబ్రవరినెల 21 తేది జుభవారం సాయంత్రాల ము 5 గంటలకు నారాయణవరం గ్రామములో నుండు శ్రీ హనుమద్గ్రంథాలయ సభ్యులబహిరంగసభ కార్యస్థాపనమునందు గమనోపాయము. ఈదిగువ కనబరచిన తీర్మానములను ఏగ్రీవ ముగా నామోదించిరి.

1. శ్రీయత పి.వి.రంగంశ్రేష్ఠిగారు 1921సం. ఏప్రిలునెల 1 తేది మొదలుకొని 1921 సం. డిసెంబరునెల 16 తేదివరకు లెఖ వెట్టిని కోజులోనుంచి వర్షించి తయారుచేసి యిచ్చి నది సభలో చదువుడెను.

2. శ్రీయత సానా రంగభావ్యంశ్రేష్ఠిగారు యాగ్రామ మున కన్వేష్యుడు వచ్చి తనికీచేయుటకు వినియోగించు కార్యక్రమము నిండా అసంతృప్తిగా నుండుటకల్ల శ్రీయత పి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారిని వారిస్థానే కార్యదర్శిగాను తోడ్పడతినను ఎన్నుకొనడమైనది.

3. శ్రీయత సానా రంగం భావ్యంశ్రేష్ఠి లెఖలపుస్తక ములు వారి స్వాధీనము ఒకసంవత్సరకాలముగా నుండిన్ని లోజు కూడా వ్రాయక చిల్లర కాగితములలో లెఖలు వ్రుండుకొనెడి కార్యస్థాపనమునకు వచ్చి లోజుకర్త చేయుమని తీర్మానించెను.

4. శ్రీయత సానా రంగభావ్యం శ్రేష్ఠిగారి లెఖలు న్ను శ్రీయత పి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు లెఖలును శ్రీయత మాదభూషి శేషచార్యులుగారు తనికీచేసి తిజోర్టు యివ్వవల యునని యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

దేవరాజులునాయుడు అధ్యక్షుడు

పాలకొండ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

ఈనెల 19 వ తేదీన పాలకొండలో మ. రా. శ్రీ సరస్వతుల భాగిరాజుగారి యాజమాన్యమున జరిగిన తాలూకా సంఘసభలో ఈక్రింది తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

1. వావిలవలస గ్రామకాంగ్రెసు సంఘమువారి కోరిక కనుగొనియు (ప్రస్తుత కార్యక్రమమున బట్టియు) తాలూకా సంఘ ప్రధాన కార్యస్థానమును రాజాంనుండి వావిలవలసకు మార్చడమైనది.

2. మారిన సంవత్సరమునకు ఈక్రిందివారిని కార్యనిర్వాహకసభగా ఎన్నుకొనడమైనది.

మ. రా. శ్రీ యెమ్మిల్లి మూర్త్యప్రకాశరావు పంతులు గారు బి. యె. (రాజాం) అభ్యర్థకులు, సరస్వతుల భాగిరాజు గారు, (పాలకొండ) ఉపాధ్యక్షులు, వేంబోలు వీరప్రకాశంగారు కోశాధికారి, విస్వాప్రద రామమూర్తిగారు, (వావిలవలస) కార్యదర్శి, శేనులగడ్డ వెంకట సుబ్బారావుగారు, వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి.

3. తాలూకా సంఘసభ్యులు ప్రతి ఒక్కరును తమ మట్టు ప్రక్కలకు పట్టి గ్రామములలో క్రెడెన్స్ కాంగ్రెసు ప్రచారమును గావించుచు ప్రతి గ్రామమునందును ఆయిదుగురు సభ్యులకు తక్కువగాని సంఖ్యల సంఘములను ఆయిదు నిత్యముపనిచేయు రాట్నములను నెలకొల్పవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

4. తాలూకాలో గ్రామ తీర్మానము ప్రకారము 20 మంది వాలంటీర్లు, తిలవస్వరాజ్యనిధికి రూ. 2000 లను ఏప్రిల్ మాసంతములోగా వసూలుచేయుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

5. తాలూకాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము చేయుటకును, తిలవస్వరాజ్యనిధికి కానుకలను ప్రోచుజేయుటకును శ్రీ గాంధీ జాను కాలేజీవారు కృష్ణమూర్తి గారిని, శేనులగడ్డ వెంకట సుబ్బారావుగారిని, విస్వాప్రద రామమూర్తిగారిని గౌరవ ప్రచారకులుగా పనిజేయుటకు కోరడమైనది. వీరు పత్రమున కోకసారి తమ ప్రచారకమ నివేదికను సంఘకార్యదర్శిగారి కందజేయవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

6. గత మాక్సి నెలలో తాలూకా సంఘము స్థాపించబడిన నాటినుండియు నేటివరకు జరిగిన ప్రచారకమమును గూర్చియు జమాఖర్చులెక్కులను చూర్చియు సంగ్రహముగా నివేదికను తయారు చేసి ఈనెలముఖ్యంగా ఈ సంఘమువారికి అందజేయవలసిన దని వెనుకటి కార్యదర్శిగారిని కోరడమైనది.

7. తాలూకాసంఘ ద్రవ్యమునుండి సంఘసభలో ముందుగా తీర్మానింప బడినట్టి వ్యయము చేయరాదు. అందుముఖ్యముగా ఏ. వెల్ మాసాంతమువరకు సంఘమువారు యెవ్విధమైన ఖర్చును మంజూరు చేయరాదని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

8. జిల్లాసంఘమువారిచే నియమింపబడిన ప్రచారకులు గాని, ఇతర ప్రచారకులుగాని ఈ తాలూకాలో సంచారముచేసి వసూలుచేయు సర్వబాపతులద్రవ్యము తాలూకా సంఘము వారికి జమ ట్టువలెనని తీర్మానించడమైనది.

9. సంగారి, శివరాత్రి యాత్రలో శ్రీ గాంధీ జాను కాలేజీవారు కృష్ణమూర్తిగారు వసూలుచేసిన రూ. 20 లు కోశాధికారివారికి యిచ్చి తాలూకా స్వరాజ్యనిధికాతాకు జమకట్ట వలెనని తీర్మానించడమైనది.

తాలూకా సంఘమునకు ఇప్పటివరకు ఈక్రిందివారిని ఎన్నుకొనడమైనది. శ్రీయుతులు, స. భాగిరాజుగారు, గాంధీ జాను కాలేజీవారు, వీరప్రకాశంగారు బి. రామ మూర్తిగారు, జండాడు రామమూర్తిగారు, వ్యా. ఆచన్న కాశ్రీగారు, తెన్నేటి నూర్వప్రకాశంగారు, మ. అప్పలనర సింహంగారు, మ. ల. కాంతారావుగారు, గ. నారాయణరావు గారు, శే. వెం. సుబ్బారావుగారు, యెమ్మిల్లి నూర్వప్రకాశ రావుగారు.

విస్వాప్రద రామమూర్తి,

కార్యదర్శి.

* * *

వావిలవలస

గ్రామకాంగ్రెసుసంఘమునకు విస్వాప్రద రామమూర్తి గారిని అభ్యర్థకులుగా శేనులగడ్డ వెంకట సుబ్బారావుగారిని కార్యదర్శిగా ముక్తప్రద అప్పల నరసింహంగారిని కోశాధికారి గను ఎన్నుకొనడమైనది. 6 మంది పాఠశాలలో హిందీ రాత్రి పాఠశాల ప్రారంభించడ మైనది. తాలూకా సంఘకార్యాలయ మును యేర్పరచడమైనది.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

1922 సంవత్సరం జనవరి నుండి డిసెంబరు అఖిలవత్ జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క ఆచార్యవ్యయపట్టిక.

వసూలు

రూ. అ. పై

తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి వసూలు అయినది	389-1-11
జిల్లా ప్రచారమునకు వసూలు కాబడినది	1947-6-8
జిల్లా దామాషాయన్ను జిల్లా కార్యదర్శిచే చెండా అన్ను కలిసి	64-10-0
ఏనుగు దూది విక్రయం, రాటములు, చంబాల బాపతు వసూలు	347-4-0
నిత్యములు విక్రయం నేతిపరిశరములు విక్రయం బాపతు (కనిగిరినుండి)	174-1-11
ఇతర నిత్యములు విక్రయం బాపతు	65-15-8
కాంగ్రెస్ ప్రస్తావనలయం బాపతు తిరుగా బాపతు	
జేయవలసి యిక్కడికి వచ్చినది.	541-3-0
ప్రచారపు ఖర్చులకు గాను ప్రచారకులకు యిచ్చిన బాపతులకి బాపతువచ్చినది.	144-5-3
ఇతర బాపతులు రావలసి నిలువవుండేవనూలు కాబడినది	482-0-2
కాంగ్రెసు అధ్యర్థి దరఖాస్తుల బాపతు వసూలు	129-2-6
ఇంటిబాడుగ క్రింద (హిందీవారిదామాషాప్రకారం)	9-0-0
బుచ్చిరెడ్డిపాలెం ఫిర్కా సంఘముబాపతు తిరుగా వారికి ఇవ్వవలసి వసూలు కాబడినది	375-0-0
ఖద్దరుకాఖత ప్రత్యేకింపబడిన తర్వాత వారివలన అప్పు బాపతులువచ్చినది.	154-8-8

గత సంవత్సరపు నిజం

4834-2-2

1002-12-2

మొత్తం

5836-14-4

ఖర్చులు

కార్యస్థాపన ఖర్చులు (నేతిపరిశరం గైరా)	401-15-2
ఇంటిబాడుగ	185-0-0
పరిశీలన చంబాలు	57-13-0
శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారికి సామాన్య సభవారి తీర్మానంమేరకు యిచ్చినది	150-0-0
రాజకీయ నిర్బంధితులకు కమిటీవారి తీర్మానంమేరకు వారికి యిచ్చినది	100-0-0
బోర్డేజి	38-6-0
తంతి	21-10-0
ఇతర చిల్లరలు	310-7-6
అచ్చువారికి (కాంగ్రెస్ సభ్యులకు చేయపుస్త్రములు రోజు పుస్త్రములు వోటీసులు)	62-0-3
ప్రచారము ప్రచారకులకు వేతనములు	953-8-10
ప్రచారకులకు ఖర్చులు బండిబాపతులు వగైరాలు	65-13-2
తిలక్ విద్యాలయమునకు యిచ్చినది	100-0-0
కానలిఫిర్కా సంఘమునకు (రాట్నములకుగాను)	100-0-0
కాంగ్రెస్ ప్రస్తావనలయమునకు యిచ్చినది	620-12-0
కోపూరుతాలూకా సంఘమువారికి (ఖద్దరు అభివృద్ధికి గాను అప్పుగా యిచ్చినది)	117-0-0
ఖద్దరుకాఖత గా ప్రత్యేకింపబడి ఇచ్చినది	195-7-6
కార్యాలయమున రాటములు చేయించుటకుగాను - నూలు కొనుగోలుచేయుటకుగాను పెట్టుబడి పెట్టినది -	848-13-0
కోపూరుతాలూకా సంఘమువారికి ప్రారంభఖర్చులకు గాను యిచ్చినది	60-0-0
విచ్చికభటులకును కట్టించినది	91-6-9
బుచ్చిరెడ్డిపాలెం ఫిర్కా సంఘమువారికి (ఖద్దరుకాఖత వృద్ధికిగాను యిచ్చినది)	375-0-0
ఖద్దరుకాఖత అప్పుగా యిచ్చినది	154-8-6
మిసలేనియన్	217-15-0

మొత్తం

5257-8-9

1922 సంవత్సరం డిసెంబరు అఖిలవత్ నిజం

579-5-7

జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యాలయము. వి. రాఘవయ్య. కార్యదర్శి. 20-2-28

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము - పల్లిపాడు

ఈ మంచలమయ పినాకినీ తీరమున పల్లిపాడుగ్రామమునకు సమీపమున నెలకొల్పబడిన సత్యాగ్రహ ఆశ్రమముయొక్క ఉపయోగమునకుగాను గోదావరిజిల్లా వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత ఆడుర్తి రామరావుగారు వేయిరూప్యము లొసంగి రెనియు, మునగాలరాజుగారు యిటీవల మద్రాసునుండి జరిపిన తమ కుమార్తె వివాహాహోత్సవ సమయమున 1116 రూప్యము లొసంగిరెనియు, తెలియుచున్నది.

కీర్తిశేఖరై న ఎ. సంతానరామ అయ్యంగార్

మొమోరియల్ ఫండు

నెల్లూరుపురమునందలి వెంకటగిరి రాజుగారి ఉన్నత పాఠశాలకు ఘనము 25 వత్సరములుగా ప్రధానోపాధ్యాయుని పదవియందుండి, ఎక్కువ శ్రద్ధబూని పాఠశాలాభివృద్ధియనకుంక రైయి చనిపోయిన శ్రీయుత ఎ. సంతానరామ అయ్యంగార్ల స్మారక చిహ్నముగా నెక్కడనుండై నియమింపబడిన ఉప సంఘమువారు ఈ నెల 19 తేదీ సమావేశమై యాదికను తీర్మానములు గావించిరి.

(1) రై సంఘమునకు శ్రీయుత వత్సేటి విశ్వనాథరావు గారు అభ్యర్థకులుగాను, శ్రీయుతులు మంగమాత నరసింహారావు, మన్నేపల్లి రామకృష్ణరావుగార్లు కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

(2) ఈ విగునవారికి కూడ ఉపసంఘసభ్యులుగా చేర్చుకొనబడిరి.

- (1) యన్. జాని రామమూర్తిగారు లాకాలేజి మద్రాస్
- (2) డి. బి. సుబ్బారెడ్డి - మెడికల్ * *
- (3) వి. కృష్ణయ్యగారు - (వెనెడెన్సి కాతేజి * *
- (4) యం. శేనుచలపతి - క్రైస్తవ కళాశాల *
- (5) కొండూరు శ్రీ గాయలుగారు పచ్చియప్ప కళాశాల
- (6) కె. ఎ. వీరరాఘవాచార్యులుగారు మద్రాసు
- (7) ప్రతి సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు నవాబుపేట నెల్లూరు.
- (8) కోట సుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్ఠి - తిలక్ పేట *
- (9) యన్. లక్ష్మీనారాయణరావు నెల్లూరు. (తూర్పు)
- (10) యం. యస్. రాఘవగారు. రంగనాయకులపేట
- (11) కనుపర్తి సుబ్రహ్మణ్యం } కావలి.
- (12) ఆనం. రత్న సుబ్రహ్మణ్యం }
- (13) భాసా సుబ్బారావుగారు స్వరాజ్యఆపీఠము(దాన్
- (14) చింతలగిరి సుబ్బారావుగారు నెల్లూరు. (తూర్పు)
- (8) రై సంఘమునందగు తమ శక్తినించుకొని ద్రవ్యమును సమకూర్చి ద్రవ్యసమితిబట్టి స్మారక చిహ్నమును తయారు చేయించ వలెను.

అయ్యంగార్ గారి యొద్ద విద్యనభ్యసించినవా రెల్లను, వారి యెడల కృతజ్ఞతను దెల్పుచు విరాళముల నొసంగవలయును. ద్రవ్యము విశేషమునేరించి అయ్యంగార్ గారిచేర విద్యార్థి వేతనములుగాని, బాలీయ పర్తి కామిక కాఖ (నేత, వడ్రం గములున్నగునవి) ను గాని కావ్యతముగా నెలకొల్పవలయునట్లు ప్రయత్నింపవలయును! సంఘసభ్యులెల్లను శ్రద్ధతో పనిచేసి నహా ద్రవ్యమున కేమియు లోపముండదు. కీర్తిశేఖరులు అయ్యంగార్ గారు కొద్దికాలము మునిగివల సంఘాభ్యుదయింతుండి, ప్రజలక్షేమమునకై పాటుపడియుండిరి. గాన పురవాసులుకూడ సహాయపడవలెను.

ప్రస్తుతము నెల్లూరు పురమునందలి పాఠశాలయందు మాత్రము నేత, వడ్రంగము మున్నగు పరిశ్రమలు నేర్పించుటలేదు. జిల్లాబోర్డు ఉన్నత పాఠశాలయందు దీ మండలమున కావలి, నూడూరు, కందుకూరు బుచ్చిరెడ్డిపాలెం ఆర్యకూరు మున్నగు గ్రామములయందే పరిశ్రమికవిద్య గలపబడుచున్నది. కనుక నీ తిరుణమున వెంకటగిరి రాజుగారి కళాశాలయందు పరిశ్రమిక కళాఖను నెలకొల్పబడు తగుప్రయత్నము సంఘమువారు చేయవలయును.

విలేఖకులకు సూచన

ఈ. జ. స. వెం. రం. కో. సు. పూ. ఆ. ప్రకటింపబడును. ఆంధ్ర పరిశోధ

గౌ. శాస్త్రిగారి పర్యటన నివేదికము

ఎంత కాలమో మనస్సును మారేడుకాయ చేయుటలు?

గౌ. శాస్త్రిగారి పర్యటన నివేదికమును ప్రచురించి అందు ఆస్థానియ, న్యూజీలాండ్ కనడాదేశముల యందు బలపర్యటనము మూడుభాగములుగా విభజించబడినది. ప్రత్యక్ష పరిశీలన కనిపించక పోయినను సామాన్య జనాభాను గూర్చి తెలియజేయుటకు తమ పర్యటనము ఫలకరమైనదియని నీవిషయము చాల ప్రాముఖ్యము కలవనియు నింతకాలము భారతీయులకు సమానస్వత్వములు కలసరాజ్యములలో అభివృద్ధి పొందుట కీవిజ్ఞానము లేనిదే కాకపోయినందున ఇట్టి పర్యటనములవలన పరస్పరానుభూతియు అభివృద్ధి కలవనియు, ఆస్థానియలోనున్న జాతి భారతీయులలో ఎక్కువ మంది మహమ్మదీయులే యనియు, ఆస్తి, కూలి, సుఖ గౌరవము మొదలగు విషయములలో భేదంబి నీతిలోనే యున్నారనియు భారతీయులలో ఆస్థానియను నిపులకు తమయందేవ్యము కాదనియు వారికి ప్రస్తుతముగల స్వాభావము తొలగింది సమానపారత్వము అభివృద్ధి జేయుటయే తమ యుద్దేశమని తెలియజేయుట త్యాగశక్తికరమయ్యెననియు భారతీయులకు వాటు అధికారమునిచ్చుటకు 1902 క సంవత్సరము నుండి వచ్చినందున అందు కనిపించుచున్న మార్పుల గూర్చి ఆ చట్టమును తగురీతి మార్చి భారతీయుల హక్కుల నిలువజేయుమని వాదన మొనగిరియు దక్షిణ ఆస్థానియలో భూముల కాల్లు, అరటి తోటల పరిశ్రమల విషయమున కల నిషేధము తొలగించబడినదియు, బలీగిగా వచ్చువారలకు మూడు మాసములకన్న ఎక్కువ కాలముండ వుండుటకై వారి ప్యాస్ పోర్టులను తనిఖీచేసిన చాన్సురియు, ఈ విషయములకన్న మిగిలిన విషయములలో ఆస్థానియలో యందు భారతీయుల సమాన పారత్వపు హక్కుల అంగీకరణ జరగనియు, న్యూజీలాండులో కల కిందల భారతీయులకు వృత్తాంతమున ఫింజెనుల విషయమున న, వని పాటులు తొలగు విషయములను కన్యములు కలవని అట్టి కన్యములు తగిన విజ్ఞాన మిరుపడుములవారికి కలిగిన తొడనే నశించి లాభము చేయవలసినదియు, ఇచ్చటకూడ ప్యాస్ పోర్టుల విషయమును తగిన ప్రతినిధులు భారతీయులకు సాయము చేయవలసినదియు ఆదులకై ఒక ఏజంటును న్యూజీలాండ్, ఆస్థానియలోని ఏ గ్రామము చేయదగుననియు, కనడాలోని భారతీయులకు ఇతర కనడా పౌరులతోపాటు సమానములగు హక్కుల నొసంగదమని ప్రధానిగాను వాదన మొనగిరియు, ఇచ్చట శ్వేతాశ్వతజాతులకు అధిక విషయముల వైచన స్య మమితముగ నుండెననియు తగిన యాంక్షోశము కలన నిట్టి వైచనస్యము తొలగిపోయి తగిన హక్కులు అభివృద్ధి కలవనియు నివేదికమున తెల్పుచున్నారు.

శ్రీయుత కలెక్టరుగారు

జీవితసంగ్రహము

శ్రీయుత దత్తాత్రేయ కలెక్టరుగారి సాధారణముగా కాకాసాహెబు అని పిలుచుచున్నారు. 1905, 1906 సంవత్సరములలో వీరు బి. ఏ. పట్టమును బడసిరి. వీరు కర్నాటక రాష్ట్ర వాసులు. వీరు శాస్త్రీయ శాస్త్ర కళాశాలలో చదువుగోర శ్రీయుత గంగాధర రావు దేశపాండిగారు కలవని వారిందిరి. తాముకాక కలెక్టరు గారును మరొకరినను కలసి రాష్ట్రపత్రమును చేతుతో నొక ఆశ్రమము నేర్పరిరి. రాష్ట్రపత్ర అనుభవము మానవత్వ కను ప్రకటింపనగిరి. సజీవము ప్రతికను ప్రాణతుల్యముగా యాచుకున్నప్పుడు అసంవాసకస్వామిగూడ నపుడు కలెక్టరు గారికి సహాయముగా నుండెను. ప్రభుత్వమువారి ప్రతిక నడచి వేసిరి. తరువాత కలెక్టరు గారు హిమాలయపర్వత ప్రాంతమున కేగి 4-5 ఏడ్లు అడవిగాన సంవార మొనరించిరి. అటుండిరచ్చి కొంత కాలము కవిత్వము వ్రాసిన కవిత్వమును గురించి, గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన విప్లవ కలెక్టరుగారు మహాత్ములైన శాశ్వతిని గురించి ఆశ్చర్యము ప్రకటించిరి. మొదల అంత నిజమియిన కవిత్వములగు శాశ్వతినియును సరిగా ననుసరించిరి. ప్రకటన పాతకాలను ప్రాంతించినపు డామును మహాత్ముడు

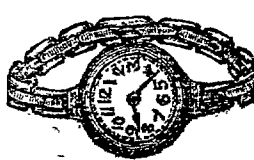
పదానోపాధ్యాయునిగా నియమించెను. వీర్యుడు గుజరాతు విద్యావీతి మేర్పడగానే కలెక్టరుగా రావడమున కథలు నిలిపిరి.

అనపోయోధ్యమును ప్రారంభమైనప్పుడు కలెక్టరు గారు గుజరాతులో యువజనులకు ముఖ్యశాఖకుడై సర్వజన ప్రయోజన ప్రచారముచేసెను. మహారాష్ట్ర కర్నాటకములలో గూడ వీరి కృషి కలదు. కర్నాటకమునందలి పాతకాలము ఆశ్రమములను చాలవరకు విరివలనే సంస్కరింపబడెను.

1922 నవంబరులో ముంబైలో జరిగిన కర్నాటక విద్యా పరిషత్తుకు కలెక్టరుగా రత్నవీతి వహించిరి. అనంతవాసంధ స్వామిని కారాగృహమునకు వలస పిమ్మట సజీవము ప్రతికను ప్రధానసంపాదకత్వము వహించిరి. వీరికి మహారాష్ట్రమే మా తృప్తావస్థయైనను గుజరాతిలోగూడ విక్రీలి గొప్పపాండిత్యము కలదు. వివాహము చేసికొనవలెనది కాశ్వత బ్రహ్మచర్య నిష్ఠను జరుగవలసినదే వీరు బోధించుచుండుదురు. పాశ్చాత్యములు అనుకరింపగూడదు. మన కది లాభకరము కాదని వీరు చెప్పుచుండుదురు. ఇప్పుడు వీరికి సంతతము శిక్షణముండెను.

30 దినములువరకు

మిక్కిలి తగినవెల!! త్వరచేయండి!! GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM BRACELET WATCHES. కి శుభకర్మము గాగ్రంటిగల రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ వాచ్ క్రొత్తమోస్తరు అమెరికా U. S. A. యంతే గడియారములు ఈ గడియారం మాయోక్త సాంక ఆర్థికపై వృద్ధమైన వీరకు సామానులలో తయారు చేయబడి ప్రతి సంవత్సరమీద రేడియం అను

పతన పెట్టుబడియున్నది. వీటిలో దీపము సహాయములే గృహము మండగినది. బ్రేస్ లెట్ యను చేతిగొలుసు, చిన్నది, పెద్దదిచేయవచ్చు స్ప్రింగ్ పెట్టుబడియున్నది. ప్రతి గడియారము చక్కగా పరిశోధించి కి సంవత్సరములు గాగ్రంటి ప్రత్యక్షమో శంకపడును. మీయొక్క విలాసము తెలియజేయు విశేషముగా వ్రాయవలెను వి. పి. ఛార్జి ప్రత్యేకము 1. రఫుండు రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ ముంతే గడియారము, స్ప్రింగ్ గొలుసు చేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల. డిటా. గొలుసు చేరి రూ. 9-8-0. 3. కి మూల డిటా గొలుసు చేరి రూ. 10-8-0.

సోల్ ఏజంటు-సారథి అండు, కో. తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు. భారతీయ మహామండల యాజమాన్యముక్రింద హిందూదేశీయచిత్రకళా ప్రదర్శనముచిత్రకళావిక్రయము 1928 సంవత్సర మార్చి నెలలో జరుగును, లేది ఫలము తరువాత తెలుపబడును. ప్రదర్శనమునకు సంపుసామానులన్నియు ఈదిగువ చిరునామాకు ఫిబ్రవరి నెలలోగూడగా పంపవలెను వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

Mrs. Rukmini Lakshmi pathi, B. A. Joint Secy. Bharata tri Maha Mandalam Post Box No. 355, Madras

మంగలి కత్తులు కన్నకాళములు. ఆంధ్రసాహిత్యమునకు చేకూరినది. ప్రోత్సహించుట. మొట్టమొదట కల్పలలాగునకు వ్రాయును. బి. వె. క. కల్పల అండ్ కో లిమిటెడ్ బొమ్మ అండ్ లాక్ మేకింగ్ లెటె. మద్రాసు (గోదావరిజిల్లా) జిల్లాగ్రాఫిక్ కంపెనీ: "ఇండియన్" మద్రాసు.

ముఖ్య గమనింపు (29-3-28) మోక్షాశ్రమములు నేను చేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. దెవారెన్ నిజీ దుర్గా మెడికల్ హాల్ నాట్రోజిక్ అనెడి స్పెషల్ డొవధమును నేవించిన తరువాత స్వస్థమయితిని.

ఉజ్జయిని ఎల్. సి. కపూర్, 28-3-18 లెట్ ప్రాఫెసర్.

100 కి నూరు గుణమైనవి.

హా-హా-యు-నే-హా అను డొవధమును నేవించుటచే క్రమము తప్పిబయట చేరుట, బయట చేరునప్పుడు కలుగుకొప్పలు మైల అమితముగా పోవుట, మార్పు, గడ్డలు మొదలగునవి. పూచీగా వుడురును. గుణమియ్యనివో వైకము చాపనీయబడును.

HAKIM ABDUL HAJI, P. O. Kamtaul, Chhangan P. O.

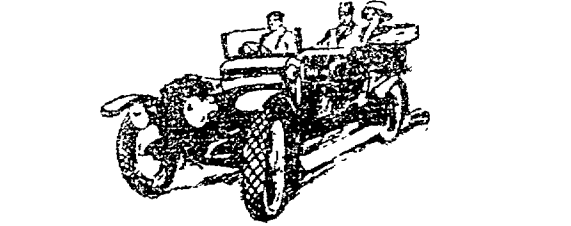
100-200 లాభము

స్వరాజ్య సిరాబిల్లు - అన్నిటికంటెను. చాకాయలు నవి; అయితే మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి.

ధరలు:—బ్లూ, నలుపు 6 గ్రాములు రూ 0-14-0 12 గ్రాములు రూ 1-8-0, (86) గ్రా రూ 4 ఎంపు 8 గ్రాము రూ 1,8 గ్రా రూ 1-12-0 12 గ్రా రూ 2-4-0 86 గ్రా రూ 3-4-0 పోస్టు, ప్యాకింగు ఖర్చులు చేడ.

Swaraj Ink Factory, 173/3 (7) Cornwallis street, Calcutta

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

రెండుమాసములలో మోటారుబుడ్ల నడుపుటయు, ఏ భాగములు ఏయే పనులు చేయునో మున్నగు విషయముల నెల్లను నేర్పబడును. యితర విషయములకు వ్రాయుట:— మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.

The Modern Motor Institute 1/22 Broadway, MADARS.

బహుమానము

వైద్య విద్య జయరాజ్ వైద్యశ్యశాలములకు మార్గదర్శి అన్ని భావలలో దొరుకును. కాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (8198) 27, చిన్నబాదలోడ్డు, చుక్కరాజు.

అందరికిని ఉచితము సిలాబెట్టు అనగానేమి? ఆంగ్ల భాషలో ఉత్తరములు వ్రాయవలెను.

Bharat Sanjivan & Co., (No 1) Kaukhal U P.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక మండిత దప్పి 1.5 కి 6-0 మౌకము. అమ్మలాంజనము డిపో, మదరాసు-గొంగూరు.

Advertisement for 'Gangalika' (గంగలిక) featuring a large illustration of a woman and text describing its benefits for health and skin. The text includes 'గంగలిక' and 'అతి చక్క'.

అమృతాంజనము డిపో { 109, ప్రేరి కోడ్లు, హాస్ట - బొంబాయి.
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

(515)

నిజలభారత వర్షి యాయుర్వేద మహామండల
విద్యాపీఠముల కార్యాలయము, క, ఆదియప్ప
మొదలి వీధి, వేపేరి, మదరాసు.

ఆయుర్వేదభూషణం. పండిత. యం, దొరస్వామి
అయ్యంగారు,
[పదానవం. ౧.]

విద్య ముకరధ్వజ (దైవజ్య
రత్నావళి
920 పుట)

ఇది ఆయాశ్వదోషభవములతో దిక్కి ప్రసక్తినిబియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కత్తాకి, వచ్చుకమ్మరము మొదలగు విలువగల వ్రవ్యములు చేరియున్నది. మై గ్రంథములొని యోగము ప్రకారము నిర్దష్టముగా మూడే తయారు చేయబడియున్నది. కోఁ న్యైచ్చావారవిహితోఁ నకవాచిద్వివ్రవ్యతే । మేధాయః కాంతివసనః కామోద్భవవృష్టచాఁ ॥ అద్విది, ఆయాశ్వాదోషమున వృద్ధిచేయును. కిరమానకు కాందినిచ్చును. హేమ్యుగ ధారుపుష్టితేనీ కామోద్భవవసనాగతినించును. అతిమాత్రము, క్షయ, సుఖరోగములు, మొదలగు ధారుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హేమ్యుగ నుకయోగకరము. ఉపయోగించుచుధానము ముందుతో బరపబడును. మే 25 మృతల రూ 5-0-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఛార్జీస్ లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీనాథ్ బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారితో స్థాపించబడినది.
19 హరిన్ రోడ్డు మాంటురోడు, మద్రాసు.
నిర్దుష్టము: రియారేషన్లచేసిన కౌన్సిల్ యజమానకు ప్రజ్ఞాపించుట. క్యాబినెట్ కు విశేషముగా పంపబడును.
మీ సభ్యులందఱు వలనను, ఇతరు కూడ ఇదేమో స్వరుగా చేయుచుండుట వలనను మీ సభాపీఠము.
ప్రకాశించుట:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళిక్కేనే మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువళి,
(3) 402, టంకశాలవీధి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట. మద్రాసు.

నిరయకాలమునందు నగలుతయారుచేసియిచ్చునట్టివారు

లేరని సందేహమువలదు

     ధరలు 40, 50, 60, 70, 80

మేలైన పుష్పరాజులు, సవరణం బంగారుచేర్చి కట్టబడిన తోడుబతులు తెయ్యారుగా
 ఉన్నవి. కాశాభంగము కలుగకుండుటకై త్వరలో వీసుకొనుట మంచిది.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
 25, చనాజాబురోడ్డు, మైసూరు.

మేము చాలా కాలమునుండి శిల్పఖండువాము. చిగ్గ
రలగుడ్డలు బంగారు బట్టలు తయారుచేయించుచున్నాము. మా
బట్టలు ప్రతిగామున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతిమాగ్గుట్టున అమ్మ
చున్నవి. యీ మధ్య కొంతమంది కర్తలు నాణ్యము లేనట్లు
వంటిన్నీ ఉతికిన యడల వాడలు కట్టేటటువంటిన్నీ శిల్పబట్ట
లు తయారుచేయించి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచు
న్నారు. సదరు మోసము తెలుపుకొనుటకు గాను మా బట్టలు
ప్రతిఖండువావైన మాపేరువున్న బొమ్మకకటి అంటించి యీ
న్నామా మాయద్రస్సు లేనటువంటి శిల్పబట్టలు మాని కాదని
గ్రహించవలెను. మాపేరుతో వున్నట్టుది మాత్రమే మావనిచూచు
కొనవలెను. కొరినయడల ధరలు తెలియపరచెదము. శిల్పబట్ట
లు ఉతుకుకొనుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము. పా 1-
ర 0-12-0 పూర్వకలమూతమే.

అల్లిగాఫ్ అడ్రస్సు, } ముప్పన సోమరాజు, వీరాజు
అక్కనుడు. } పెద్దాపురము, గోదారెజిల్లా.

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నుమాననగా నుండును. తా
బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రము పుచ్చుకొనిన
అనందముగా నుండుటయేగాక, అజ్ఞేయము, వాయువు, జలము
జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు
విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు
అనేకవిధములగు వ్యాధుల కీది వగయ్యధమువలె పనిచేయును.
వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-డి

200 మాత్రల సీసా 1-కి రు 0-4-0; దబ్బా సీసాలు రు. 2-8-0.
వి. పి. చారి ఎస్సీ టీకా నా రు 0-6-0.

మి.సి.వ. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిజేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

హృదయ

సాధారణ ఆరోగ్యముగల జనుల వారికి బుద్ధివంతి
అధిక కేమధార్మ్యము కావలయుననినచో.

“ఆ తం క ని గ్రహ”
 మాతలే వారికి జీవ సంబంధంలేటి పరమ ఆత్మకమా—
 వీని కల 1 రూపాయి మాత్రమే. త్వరపడుడు.
 మ రి యూ

ఏలాటిసంగతులు మీకు కావలయుననిన నానికె ఆప్తుడే
గమనించెదమా లేదా మా ప్రసిద్ధపుస్తకం కామకాస్త్రమునకు నాను
వ్రాయుదు. ఈపుస్తకం యినాం. దివాలి ఖచ్చులుబూడ జేచు
వైద్యకాస్త్ర మణికంకర్ గోవింద్రి.
అలంకరి గహ జైషధాలయము.

28 బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

మలయ-చందనము

గ నేరియా

అను తెగతోగమానకు తోటారము
 కప్పయిన లేదు. పిలిచారో పని లేదు.
 ఎందువు, తెలుపు, కచ్చు, అను మామ
 విధముల తెగతోగమాను పి. పి.
 పూటలలో మాన్యును. శ్రీమత అనుకు
 వ్యాసులకు కూడ ఇది కావ్యము.
 (251) దశ 13 సం 2-4-6

కంఠగ్ధ పార్శ్వసి, రాయవరం(గోదా పరిజల్తా

రత్నపురుష లేహ్యం

మధ్యవార్తాధికారిలను, అతినిధులను మానవలను ఇతర కారణములను
వలన, కలిగిన శుక్లస్వమును పోషణది బలముకలగు చేయును. ఈ
వారికామనీ-శు తెలియనివా రుండరు. విశేషించి వ్రాయ నకు
సరము లేదు. కే 1-3 రు 84-0 లు. కొరవారికి కేట్లాగు

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND
MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Ditts and Co.

172, CALCUTTA.

Printed and Published by the K. Nagewara Rao, Editor at the Andhrapatrika Press 26 & 27 Vithambu Chetty Street MADRAS